

A' nankingi kormány felhatalmazta dr Kung kínai pénzügyminisztert, hogy a londoni piacon kibocsátott kölcsönt aláírja. A kölcsön összegéből Kuang-Mey és Pekue-Pusiekiang között vasutvonalat építenek. A kölcsön első részlete hétmillió font.

Három rádió-studioja is van a városnak, ahol kínai és japán nyelven folynak az előadások. Van egy ugynevezett állami pedagógiai egyeteme, amelyet 1908-ban alapították és technológiája, amely szintén

ujkeletű. A Tsing-Hua egyetemen a kínai nyelven kívül angol és német nyelvű előadások is vannak. Pekingnek van mezőgazdasági főiskolája, azonkívül egy német nyelvű reálisiskolája is. Van meteorológiai és geológiai intézete, botanikus és állatkertje. Európaiak nagyobb számban az 1860-as első boxerláadás idején tették be a lábukat Pekingbe, amikor angol és francia csapatok szállták meg a várost. A fehér katonák rendteremtő intézkedései folytán a város rendetlen felbecsülhetetlen emléke semmisült meg.

A második és nagyobb szabású 1900-as boxerláadás idején nemzetközi katonaság szállta meg a várost és ezzel együtt a tilos városrészt is, ekkor tette be először fehér ember a lábát.

Valószínű, hogy rengeteg pusztítást vittek végbe Pekingben a japánok, "védelmi" bombái, kínai hullákkal szórta tele a város utcáit, de a legendás hírt 11 m. széles és 13 m. magas kínai fal és a kínaiak ellenállása még aligha semmisült meg, a távirati irodák jelentése ellenére is.

Londoni levél.

Közvélemény és külpolitika Angliában

— A. N., az Uj Kelet londoni tudósítójától —

Nem titok, hogy külföldön nagyon kevesen értik meg az angol mentalitást. Idegen mértékkel mérve, az angol középiskolák száma íjesztően kevés, az angol kereskedő nagyon lassú, az angol katonaság túlságosan polgári és az angol diplomácia túlságosan naiv.

Természetesen, mindebben van egy szemernyi igazság. De csak idegen szemmel nézve. A valóság ezzel szemben az, hogy Anglia a világ legnagyobb, legerősebb, leggazdagabb és legcivilizáltabb birodalma. Nem szabad és nem lehet angol világpolitikát egy kontinentális kis állam szemérméből nézni. Diplomáciai és hadászati sakkjátszások, melyek egy kisebb államot tönkre tehetnek, alig esnek latba a Brit Világbirodalomnál. Társadalmi rangba való születés, jó nevelés, gyakran éreztetik az emberen még akkor is, ha egy szót sem szolt. Másrészt viselkedik az, aki máriól-holnapra él, és megint másrészt az, aki bőséges anyagi tartalékokkal rendelkezik. A Brit Világbirodalom, a nemzetek társadalmában, politikailag és anyagiilag a legelőbb helyen áll. Tud parancsolni, de tud finom és önfeláldozó is lenni. Anglia, az egyetlen nagyhatalom, mely nem hangos és arrogáns. Miért? Mert Angliában tulajdonképpen nem a kormány, hanem a közvélemény uralkodik. Az átlag angol talán kevésbé olvasott mint kontinentális testvére, de többször tud az élet praktikus oldaláról. Higgadtabb, halkabb, bibliazabb és polgárabb a szó legjobb értelmében. Az angol nem is akarja megérteni a fasizmus országokban divatos „herolikus életfelfogást”, mert ösztönszerűen érzi, hogy hamis és veszélyes. A háborút, Amerikával együtt egy „kontinentális betegségnek” tekintik, melyet csak végtelen türelemmel lehet kigógyítani. Az angol közvélemény jól tudja, hogy Németországnak, mint nagyhatalomnak, joga volna gyarmatokra, de nem hajlandó jelenlegi militarista rezsimet bőséges nyersanyag-forrásokkal ellátni.

A világ legelső és legokosabb állama jól tudja, hogy neki nem szabad és nem illik presztizs-politikát folytatni. Minden olasz és német sajtótámadást, minden gyarmati intrikát a hamis, herolikus ideológiának tulajdonít, mely egy szép napon úgy el fog tűnni, mint egy rossz álom. Ez a higgadt, alapjában véve testvéries életfelfogás az angolban egész természetes. Angliában, minden más igazságszolgáltatási rendszerrel ellentétben a vádlottak sokkal több joga van, mint a vádlóknak...

Igy él és érez az angol nép és ennek megfelelően jár el az angol kormány. Nem lassúság és butaság, hanem magasabb etika van a külföld előtt érthetetlen külpolitikája mögött. Anglia anyagi türelme nélkül, a spanyol polgárháború már rég egy új világáborúvá nőtt volna ki. Amíg a legcsekélyebb kilitás van békés megengedése, Anglia nem fog „erősebb módszereket” alkalmazni. De ha muszáj, minden angol kész az életét, hadszolgálati kötelezettség nélkül, feláldozni.

Ha a külföld megérti, hogy Anglia, végtelen bölcsességében folyó a „presztizsre”, akkor már megértette az angol nemzet nagyságát és külpolitikáját.

— Gyengélkedés idején, különösen, ha a rosszullétet még szorulás vagy keresztfájás is fokozza, az enyhe és igen kellemes hatásv. természetes „Fetenc József” keszerviz — reggel éhgyomorra egy kis pohárral vevve — mindig puha, könnyű székürülést és kelégit emésztést biztosít. Az orvosok ajánlják.

Maniu Gyula külföldről egyenesen Szovátára utazik, ahol nyilatkozni fog külföldi útjának eredményeiről és az őt ért vádakról

A furdóhelyen, ahová már a maniuista irakció vezetői is megérkeztek, minden előkészületet megciclik a politikus fogadtatására

Szovát, július 31. (Az Uj Kelet kiküldött munkatársától). Szovát, már évek óta jelentős szerepet játszik az erdélyi nemzeti parasztpárt életében.

Annak idején itt adott meg nem alkuvó programot ki a nemzeti parasztpárt maniuista frakciója, amelyet attól kezdve szimbolikusan szovátistának neveznek a román helyi politikai közvéleményben.

Ugy látszik Maniu Gyula még mindig hű Szovátához.

Legalább is erre vallanak azok az értesülések, amelyeket ezen a furdóhelyen szerezünk.

Külföldi útja alatt, már több lap munkatársa akart vele intervjút csinálni, egyszer adott csupán nyilatkozatot és akkor is magánügyben. Tíle ellene felhozott vádjaiával kapcsolatosan beszélt akkor az újságíróknak. Ezért kétszeres érdeklődéssel várja a külföldről hazatérő Maniu nyilatkozatait a közvélemény.

Ha egyáltalán lehet következtetni a politikában és ha a nemzeti parasztpárt egyes vidéki frakcióinak vezetői, akik most a szovátai Medve-tóban hűbikolnak, jól vannak informálva, akkor Maniu Gyula Szovátára tér vissza és itt számol be először híveinek útjáról és annak eredményeiről.

Szovátán, ma már nemcsak politikai körökben, hanem furdókban, éttermekben és szórakozóhelyeken is mindenki arról beszél, hogy nemcsak Maniu Gyula ideérkezik és a politikus fogadtatására már meg is történtek a kellő előkészületek.

Maniu, aki régi vendége Szovátának, eddig csak szeptemberben vagy júniusban, tehát az elő- vagy utószobában szokott Szovátára jönni, ahol gégebántalmait kezelte és ezért nem volt alkalmuk még a furdóvendégeknek Maniut látni.

Maniu azonban valószínűleg abból indul ki, hogy az időn, most a legrekenőbb nyárból politikai főszerep is van és ezért keresi fel ebben az időszakban Szovátát.

Amit Maniu Gyula egyik híve mond...

A tervezett Maniu-látogatással kapcsolatban naponként érkeznek Szovátára a nemzeti parasztpárt maniuista frakcióinak vezetői, akik már minden előkészületet megtettek a Vezér fogadtatására.

A Doina-villában lefoglalták Maniu részére azt a szobát amelyből a legszebb kilátás nyílik és amelyben Maniu mindig lakni szokott és amely ezáltal biztosan érdekes tanácskozással színhely lesz.

Az erdőkertől, aki egyik közeli faluban lakik és aki reggeli sétájában el szokta kisélni Maniu Gyulát a közeli hegyekre, szintén értesítették már a volt miniszterelnök látogatásáról, de készenlétben van már a furdóhelyen élő volt csendőrmester, egy kedves, idős nyugdíjas is, aki Maniu szabadkozása ellenére mindig szolgálatot teljesít Maniu körül, a volt elnök érkezésére.

Maniu Gyula tehát, ha csak közben, előre nem látott okokból meg nem változtatja elhatározását, pár nap múlva ide érkezik Szovátára. Ebből az alkalomból rövid beszélgetést folytattunk az egyik erdélyi nemzeti parasztpárti maniuista frakció vezetőjével, aki a következőket mondja:

— Nem értesítették hivatalos formában minket arról, hogy Maniu Gyula ide érkezik, de a híradás valahonnan elindult és az mint egy láthatatlan rádió érkezt el hozzánk.

— Eljöttünk tehát, hogy Maniu Gyulával, hosszas külföldi útja után beszélhessünk és hogy a vezér elmondhassa nekünk, hogy mit végzett külföldön, mert réá most kétszeresen szükség van a hazánkra.

— Megvagyok győződve róla, hogy Maniu Gyula, szűkebbkörű értekezletén kívül, amelyeket híveivel fog megtartani, alkalmat fog találni arra is, hogy a sajtónak is nyilatkozzék külföldi útjának eredményeiről és az őt ért vádakról.

— Pontos terminust még mi sem tudunk Maniu érkezését illetőleg — mondja informál-

torom — de tudjuk, hogy karibadi kuráját befejezte és a jövő hét elején visszatér az országba, amely a nemzeti parasztpárt, fényes választási eredményével fogadja a hazaérkező politikus.

Maniu visszavonul?

Az egyik bukaresti lap ellenőrizhetetlen forrásra hivatkozva azt közölte — mondjuk informátoromnak — hogy Maniu Gyula visszavonul a politikától.

— Ezt a hírt minden évben elindítják — mondja mosolyogva a nemzeti parasztpárti politikus — és megnyugtatom azokat, akik ennek a hírnök lanszirozásával valamelyes cőt szolgálnak, hogy Maniu Gyula addig fogja

szolgálni hazája ügyét, amíg reá szükség lesz.

— Maniura pedig mindig szükség van ebben az országban...

Eddig tart a magánjellegű információ, míg a furdóigazgatóság konkrét és hivatalos formában nem óhajt nyilatkozni Maniu látogatásáról, hiszen látogatásának közlése minden alkalommal tiltotta Maniu Gyula.

Ott vagyok azonban a furdóigazgatóságon, mikor a napi posta megérkezik a látom, hogy a hatalmas levélcsozóban több külföldi szemes belyeggel ellátott levél érkezik egy új vendég címére.

Az új vendég Maniu Gyula...

Benczel Béla.

Még vehet sorsjegyet a Zsidó-kórház tárgysorsjátékára!

Cluj, július 31. (Az Uj Kelet tud.) A Zsidókórház augusztus ötödiki nyeremény-tárgy huzását nagy érdeklődés előzi meg. A közönség igyekszik kiaknázni a hátralévő napokat arra, hogy sorsjegyet vásároljon, mely egyrészt a Zsidókórháznak juttat jelentős összeget, másrészt pedig a huzás rendkívül értékes tárgyai miatt is, amelyek minden háznál nélkülözhetetlenek.

Emellett azonban gondolnia kell a közönségnek arra, hogy ez a kiváló intézmény

most nagy fejlődésen megy keresztül, kiváló szakemberei széleskörű programot dolgoztak ki és ennek a programnak megvalósításához pénz kell. A pénz szerzésnek egyik forrása a Zsidókórház folyamatban lévő sorsjátéka. Minden zsidó, aki tudja, hogy szenvedő testvérei számára kórházra szükség van, érezze kötelességének a Zsidókórház sorsjegyének megvásárlását. A hátralévő néhány napon még mindenki megveheti sorsjegyét az árusoknál.

Még mindig homály fedi a nagyváradi és kolozsvári pénzügyi vizsgálatot

A Curenul újabb értesülései a nagyváradi pénzügyi vizsgálatról Christea vezérigazgatói várják Nagyváradon

Oradea, július 31. A Curenul mai számában ismét foglalkozik a nagyváradi és kolozsvári pénzügyi vizsgálattal.

A lap szerint Cristu Simionescu alminiszter környezetéből azt a felvilágosítást adták, hogy a vizsgálat nem Stan special-inspektor működése ellen irányult.

A vizsgálat — írja a Curenul — azok a pénzügyi házkutatásokkal állott összefüggésben, amelyek egy hónappal ezelőtt történtek Nagyváradon. — Stan inspektor rendelkezése több cég üzleti könyveket lefoglalták és egy bizottság megkezdte azok felülvizsgálását. Közben azonban Stan inspektorot visszahívták Bucurestibe, ahol a fellebbezési bizottságban kellett résztvennie és ezért a nagyváradi könyvvizsgálat a bizottságra maradt.

— Ami az adócsalásokat illeti — írja a lap — a pénzügyminisztérium közegei fogják megállapítani, hogy valóban léteznek-e ilyenek és milyen kapcsolatuk van az oradeai pénzügyigazgatóság szerveivel. Ezzel egyidejűleg meg fogják vizsgálni az összes nagyváradi adókövetéseket.

A Porunca Vremii is foglalkozik a kérdéssel és azt írja, hogy adó-elitkolásokról nem lehet szó, legfeljebb arról, hogy engedékenység volt egyes adókövetéseknél (?). Egyes lapok 400 millió lejes adó-elitkolásról írtak, amikor a kereskedelmi és ipari adó összege az egész költségvetésben 736 millió lej.

Az összes fővárosi lapok egyébként egybehangzóan megállapítják, hogy tisztán nem lehet látni az ügyben. Nincs kizárva az sem, hogy politikai háttér van a vizsgálatnak miután Stan special-inspektor rokona Madgearunak.

A Nagyváradon tartózkodó két pénzügyi kontrollor tegnap befejezte működését. Utóljára a Phöbus vasgyár könyveit vizsgálták felül. A felülvizsgálat után a könyveket kiadták a gyárnak. Ezután a kontrollorok várakozási álláspontra helyezkedtek és Bucurestiből telefonértesítést

vártak, arra vonatkozóan, hogy mi történik velük. A kontrollorok azt remélték, hogy visszarendelik őket Bucurestibe és véget ér a kiküldetésük. Ehelyett azonban Christea vezérigazgató hívta fel őket telefonon és közölte, hogy leutazik Nagyváradra és úgy rendelkezett, hogy a kontrollorok várják őt be. A vezérigazgató hét fön vagy szerdán érkezik Nagyváradra. Egyelőre nem tudják, hogy a vezérigazgató milyen ügyben érkezik Nagyváradra és hogy látogatása összefüggésben van-e az államtitkár látogatásával, vagy pedig teljesen független attól. Nincs kizárva, hogy esetleg másirányu vizsgálatot indít meg és annál akarja igénybevenni a kontrollorok segítségét. A kontrollorok — mivel más dolguk egyelőre nincs — a vezérigazgató ideérkezéséig felveszik a visszaélt jegyzőkönyvet azokkal a cégekkel szemben, amelyeknél szabálytalanságot állapítottak meg.

A timisoarai

nyilvánosságú fiuliceummal és kereskedelmi liceummal kapcsolatos

kóser internátusban

az évi ellátási díj igen mérsékelt mind a két, mind a több ágyas szobákban lakók részére. A fiuliceum I. o. tanuló felvételi vizsgálatát szeptember 3-án, fiu kereskedelmi liceum V. oszt. tanuló felvételi vizsgálatát szept. 6-án lesz. Prospektust küld az igazgatóság.

Rendkívül olcsón

Máriavölgy furdón Ferdinand villa földszintjén kaphatók szobák és ort. kóser ellátás.

Kedden megnyílik Zürichben a történelmi jelentőségű huszadik cionista világkongresszus

Károly király audiencián fogadta Vladimir Jabotinszkijt és előtte a palesztinai határok ki-
szélesítésének szükségességéről nyilatkozott? A Daily Express állást foglal az ellen,
hogy a romániai zsidókérdést tömeges palesztinai kivándorlással oldják meg

**Az angol gyarmatügyi miniszter helyettese kijelentette,
hogy a határok még nem véglegesek**

Zürich, július 31. A világ minden részéből számos delegátus érkezett már meg Zürichbe, hogy részt vegyen az augusztus 3-án a Tonhalleban megnyíló huszadik cionista világkongresszuson. Ez a kongresszus, a jelek szerint, egyike lesz a legjelentősebbeknek a cionista mozgalom történetében. Mindenekelőtt is a Peel-bizottság jelentésével fog foglalkozni és leszögezni álláspontját Palesztina felosztásával a mandátum részleges kritizálásával és a zsidó állam megteremtésével szemben. A hozandó határozatok történelmi jelentőségűek, sorsdöntő fontosságúak nemcsak a négyezer Palesztinában élő zsidó, hanem az egész világ zsidósága számára és így a kongresszus kétségkívül az egész zsidó világ figyelmének gyújtópontjában fog állni.

A Jewish Agency már megnyitotta irodáját Zürichben. Chaim Weizmann profesz-

zor, az Agency elnöke, David Ben Gurion, a politikai osztály vezetője az exekutív többi tagjaival együtt szerdán Zürichbe érkeztek, innen Weizmann és Ben Gurion azonnal tovább utaztak Genfbe, hogy részt vegyenek a mandátumbizottság ülésén. Az exekutív tagjai a különböző cionista frakció vezetői között beható tárgyalások folynak a kongresszus problémáiról. A különböző pártok már megnyitották konferenciájukat, amelyekben állást foglalnak a kongresszus napirendjén szereplő kérdésekkel szemben. Az eddigi eredmények szerint 432 delegátust választottak meg a cionista világkongresszusra, ebből 201 az Erec Jisraél Haovedethez, 110 a Klál cionisták A. csoportjához, 33 a Klál cionisták B. csoportjához tartozik, 70 mizrachista és 8 zsidó állampárti. 10 delegátust pártokivüli programmal választottak meg.

ra. A pontos határok lefektetésével kapcsolatos döntés csak egy későbbi időpontban fog megtörténni.

Williams: Daganjat, Palesztina első 1922-ös felosztása során is kivonák Transzjordániából.

Sir Lambert: Mint már mondtam, ez a kérdés nem aktuális.

Williams: Daganjat huszonhét évvel ezelőtt alapították. A kolóniának a zsidó Palesztinától való elszakítása megsemmisíti a telepítés gazdasági bázisát, miután ez a kolónia a nevelés, a termékek elhelyezése és más vonatkozásokban a Jordán nyugati partján lévő kolóniákkal szoros együttműködésben van.

Chamberlain Palesztináról is tárgyalt Grandival

A Daily Telegraph jelentése szerint Grandi londoni olasz nagykövete Chamberlain miniszterelnöknek tett látogatása alkalmával szóba került Palesztina kérdése is. Chamberlain felhívta Grandi figyelmét arra a propagandára, melyet az olaszok az arabok körében kifejtenek. A bari olasz leadóállomás július 28-án arabnyelvi nyilatkozatot közölt, amely többek között a következőket mondja:

„Mi hallgatást parancsoltunk magunkra Palesztina kérdésében. Vártunk, amíg az angol parlament meghozza döntését. Most a kérdés a mandátumbizottság elé kerül, ahol Olaszország is hallatni fogja

hangját. Be fog bizonyosodni, hogy Olaszország a mohamedánokkal szemben szíves érzéseket táplál.”

A varsói rádió ugyancsak július 28-án hivatalos helyről közölte a hírt, hogy Lengyelország elvben hozzájárult Palesztina felosztásának tervéhez. A genfi lengyel delegáció azonban azon lesz, hogy a tervezett zsidó állam határait minél inkább ki-
szélesítsék és tegyenek ezáltal nagyobb arányú zsidó bevándorlást lehetővé.

Károly király kihallgatáson fogadta Jabotinszkijt

A Daily Express július 29-i száma vecserkiben foglal állást azon törekvések ellen, hogy a romániai zsidókérdést Palesztinába irányított tömeges kivándorlás útján oldják meg. A lap közli a hírt, amely szerint Károly király kihallgatáson fogadta Vladimir Jabotinszkijt, a revizionisták vezérét és előtte úgy nyilatkozott, hogy a zsidó nemzeti otthon határait ki kell bővíteni, hogy ezáltal lehetővé váljék egy Romániából való tömeges zsidó kivándorlás. A Daily Express a következő megjegyzéseket fűzi ehhez:

„Károly király országában mintegy ötszáz ezer zsidó él; ezekkel nem tudósággal jól bántak. Románia abban a helyzetben volna, hogy eltartsa őket, mert ez az ország egyike lehetne a leggazdagabbaknak Európában, ha okosan kihasználnák. A félmillió között bizonyára akadnak emberek, akik ezt az okosságot rendelkezésre bocsátanák, ha erre lehetőséget adnának nekik.”

Az amerikai szakszervezetek a felosztás ellen

Washingtoni jelentés szerint az amerikai szakszervezeti szövetség elnökének, William Greennek aláírásával ellátott nyilatkozatban állást foglal Palesztina felosztása ellen és minden amerikai felszólít az ez ellen való tiltakozásra. A nyilatkozat a tervet „igazságtalannak és emberellenesnek” minősíti a zsidók millióival szemben, akiknek egyetlen reménye Palesztina és akiket felosztás esetén a megsemmisülés fenyeget. A mandátumot nem azért adták Angliának, hogy felossza Palesztinát, hanem hogy ott a zsidóknak adott ígérete értelmében előmozdítsa az otthon megteremtését.

Nagyszabású előkészületek a cionista világkongresszusra

Szerdán, július 28-án megnyílt Zürichben 150 delegátus jelenlétében a Mizrahi világkonferenciája. Ugyanezen a napon nyílt meg a munkaspárt konferenciája is. A Mizrahi-konferencián az elnökölő rabbi Wolf Gold (Newyork) kijelentette, hogy a Mizrahi állást foglal Palesztina felosztása ellen. Rabbi Wolf Gold élesen támadta Samuel lordot, aki a felsőház vitájában oda nyilatkozott, hogy a zsidók száma ne haladja túl Palesztina ősszakosságának 40 százalékát.

A Clariden-Hof épületének bejáratánál, ahol a Jewish Agency főirodája székel, egyenruhás rendőrökből és detektívekből alakított gárda őrökdi. A zürichi rendőrhatalomok messzemenő biztonsági intézkedéseket tettek. A Tonhallét a kongresszus egész tartama alatt őrizet alatt tartják. Az Esplanade épületében a cionista világszervezet „a negyven éves cionista kongresszus” név alatt kiállítást rendez a cionista kongresszusok történetéről. Ugyezen épületben működik a kongresszus postahivatala is, amely külön bélyegzőt használ „A zürichi huszadik cionista kongresszus” felirattal.

Csak a népszövetségi tanács fog dönteni Palesztina felosztása kérdésében

Mint azt tudósítónk telefonjelentése alapján megírtuk, a palesztinai zsidó nemzeti tanács, a Vaad Leumi küldöttsége Genfben tartózkodik, hogy a mandátumbizottság előtt a palesztinai zsidóság álláspontját képviselje a felosztás kérdésében. A küldöttség tagjai: dr. A. Katznelson, rabbi Usiel, M. Elías megbeszélést folytattak a mandátumbizottság helyettes elnökével, William Rappard professzorral. Ugyancsak megírtuk tudósítónk telefonjelentése alapján, hogy a mandátumbizottság nem fog állást foglalni a felosztási tervvel szemben, csupán arra szorítkozik, hogy ideiglenes jelentésben foglalja össze a népszövetségi tanács számára a bizottság tárgyalásainak anyagát. A bizottság tárgyalásai előreláthatólag két hét vesztel igénybe. A zsidók és arabok részéről egyaránt tanúsított ellenállás folytán nem lesz a bizottság abban a helyzetben, hogy valamelyes állásfoglalást kristályosíthasson ki e tárgyalásokból. Ezt a magatartást mindenestre megindokolhatja azzal, hogy a bizottság csak technikai, de nem politikai kérdések megoldására hivatott. Így tehát magának a Népszövetség taná-

csának kell meghozni a döntést, amely viszont a Népszövetség alkotmánya értelmében egyhangy kell, hogy legyen.

A jelek szerint erre az egyhangy szavazatra ma kevés kilátás van. Az angol tervek azonban egyéb akadályokba ütköznek. Anglia és az Egyesült Államok közötti szerződés-szerű megállapodások kötelezik az angol kormányt arra, hogy minden Palesztina jelenlegi statútumát érintő változás tekintetében kikéri Amerika hozzájárulását. Az Amerikában élő ötmillió zsidó azonban teljes erővel igyekszik befolyását érvényesíteni az ellen hogy Amerika a felosztáshoz hozzájáruljon. A Daily Telegraph tudósítója szerint amerikai zsidó körök felvették a kapcsolatot a kormánnyal, amellyel tárgyalások folynak a felosztási terv elhalasztása érdekében.

Még nem végleges a zsidó állami határa

T. Williams képviselő az alsóház szerdai ülésén meginterpellálta az angol kormányt Daganja, az egyik legtekélyesebb és legrégebb palesztinai zsidó kolónia kérdésében, amelyet a felosztási terv ismeretesen az araboknak ítél oda. A távollévő gyarmatügyi miniszter nevében Lambert Ward azt válaszolta, hogy még elég idő van az ilyen kérdésekkel való foglalkozás-

Amália Earhart él!

Szerelmesével egy korall szigetre ment és nem tér többé vissza
férjéhez

Bucuresti, július 31. Az amerikai lapok nyomán a fővárosi lapok nagy cikkeket számolnak be az eltűnt óceán-repülőnő Amelia Earhart sorsáról. Mint ismeretes, a világhírű óceánrepülőnő vakmerő rekordjavítási kísérlete közben az Óceán felett eltűnt és az amerikai légi és hadiflotta tizennégy napig kereste azokon a helyeken, ahonnan az utolsó SOS jel érkezett Amelia Earhart gépéről. Két hét után befejezték a kutatási kísérleteket és a repülőgéphez tartozó fényes galériájába helyezték a mosolygó arcú szép szőke amerikai asszonyt.

Az amerikai sajtó, mint a bucaresti lapok írják, azt írja, biztos értesülés nyomán, hogy

Amelia Earhart él és az egyik korallszigeten tölti mézeshegyeit Fred Nohan sziklatávirázzal, akit repülőgépen vitt magával rekordjavítási kísérletére.

A fantasztikus cikk szerint Amelia Earhart és Fred Nohan már gyermekkorukban szerették egymást s együtt jártak iskolába, de az élet elsodorta egymástól. Amelia Earhart férjhezment és öt éve volt már asszony, amikor tavaly találkoztak Fred Nohannal, aki az egyik nagy technikai vállalat mérnöke.

A szerelem hamar kivilágzott ismét közöttük s az akkor már világhíres nő bátorította a mérnököt, elvárni ugyan nem tud, de módját ejti, hogy mégis összekerüljenek. A pilótánő utastársa Fred Nohan hat hónap alatt elvégezte a sziklatávirázi tanfolyamot és le-szerződött magára mellé, hogy együtt indulnak óceánrepülési útjukra. Amelia Earhart férje erről természetesen mit sem tudott.

A lapok szerint Amelia Earhart az egyik általa felfedezett korall-szigeten van szerelmével együtt. A szigetre leszálltak, a gépet felgyújtották és a tengerbe dobált, hogy ha keresésükre indulnak, megtalálják majd a repülőgépet roncsait, azt hiszik, hogy a tengerbe pusztult. Az amerikai lapok szerint a „benszállított” között él Amelia Earhart szerelmével és minden utat felégettek maguk mögött és nem akarnak visszatérni sohasem.

Az amerikai lapok cikke óriási szenzációt keltett és hír szerint a nagy világlapok riporterei már el is indultak a megjelölt korallsziget felé, hogy megállapíthassák igaz-e a hír Amelia Earhart regényes szerelméről.

Átalakítás miatt

olcsó

elárusítás

Gólya áruházban

— Éhségstrájkot kezdett kétszáz hindu politikai fogoly. Simlából jelentik: Az Andaman indiai szigeten lévő börtön kétszáz foglya éhségstrájkba kezdett. A strájk már július 24-ike óta tart. A foglyok azt követelik, hogy a politikai foglyokat engedjék szabadon, vagy pedig jobb bánásmódot biztosítsanak számukra.

KAREL CAPEK:

A BAGOLY

Talán nem is volt bagoly, hanem egy közönséges középeurópai kanakuc (Athene noctua Scop.), azonban valamennyien rástították, hogy bagoly. A bagolyról köztudomású, hogy kitömve és a molyoktól meglehetősen megrágva az iskolák szertáraitban található, ahol ósonka ágon ül, nappalintól illatozik szüntelenül és az ifjúság oktatására szolgál; továbbá ex librisen látható, ahol két vagy három vastag könyven ülve kérkedik a kiváló és szinte docenti okosságával, olvasottságával. A kanakucok azonban éppen ellenkezőleg, leggyakrabban az újságokban jelennek meg, ahol az ifjúság erkölcsi bukásáról, annak törvényszerűségéről, cikkeznék, nehézfelhőkkel az európai láthatáron, vagy valamilyen elkövetkezendő gazdasági csapásról írnak. Annál nagyobb meglepetésben részesül a modern, iskolát elvégzett ember, midőn szemmel láthatóan tapasztalja, hogy a bagoly (vagy kanakuc) élő alakban is létezik az ugynevezett szabad természetben.

Verőfényes nap volt és ez a bagoly nem ült sem vastag könyveken, sem várókon, ahogy ezt kedves olvasó elvárná, hanem a földön, a fűben és nyugodtan aludt. Messziről apró, szürke rögnek látszott, és csak közelebből adott magáról némi életjelet, azzal hogy fejét utánunk csavarta, forgatta, de hogy szeméit is kinyissa, arra nyilvánvalóan nem érdemesített bennünket; világosan tudtukra adta, hogy habár jelenlétünk nagyon megörvendeztet, de már legfőbb ideje, hogy eltávozzunk. Ez okból aztán nem is tudtam aprólékosabban megvizsgálni, hogy milyennek a hallószervvel, tényleg van-e vizsere és nincs-e golyvája.

Kézimunkájuk mellett elszundított, fehér parókájú öregesek dákra emlékeztetett. Egész szimpatikus és odvát volt; hazavittük és elhelyeztük volna egy ketreben, vagy a

könyvtárban, de azt hiszem nehezebbre esett volna egeret fogni a részére; és lábujhegyen távoztunk el vak és zárt tekintetűl kísérv.

Furcsának tartható kedves olvasó, hogy némely állat milyen ódi kinézésű, mintha nem is ebbe a világba tartozna. Egy ilyen bagoly idomult és ódon hatást vált ki, mint például Puchmayer versei, vagy mint egy vén asszony után húzódó slepp. Az ember szinte megrázkózik, ha ilyenekkel találkozik. Ezekből látja, hogy tényleg igaz, hogy valaha hordtak sleppeket és hogy voltak a világon élő bagolyok; ki is mondaná ezt! Egyszerre az ember egészen más, ódon világban érzi magát; csak az hiányzik még, hogy a folyóból egy víziember zöld frakkban, napsugártól övezve egyszerre csak kiemelkedjék a habokból egy hal-farkú, aranykoronájú vizitündér kíséretében. Az hiányzik, hogy az uton közeledjen felénk egy postakocsi, piros mundérú postás és hozzon a számunkra egy kék bélyeget Mauriciusból. Minden lehetséges ebben az öregéletű világban; bagolyok és kanakucok is vannak; és léteznek még más titokzatos jelenségek; csak hogy az embernek vigyáznia kell hogy össze ne tévessze őket a fűben fekvő szürke röggel.

Szegény bagolyocskák, talán csak itt felejtették; talán elvesztette az utat valamilyen ódi, zavartalan világba. Tudod mit, kedves olvasó egy hirdetés adnék föl: „Egy madár, nem modern világáért, keresi az ódi világnak egy kis részét. Lapos tető és rádióval felszerelt ház kizárva. Ajánlatok „Legszívesebben rom-jelgével a kiadóba”. No ez aztán igazán furcsa volna, ha ezen a világon nem volna található egy zug, ahol helye volna a bagolyoknak, könyveknek és Athene tudományának.

Cseh eredetiből fordította:
Kortész Dénes.

KÖZGAZDASÁG

Újból módosítják a konverziós törvényt

Az igazságügyminisztériumban csütörtökön értekezletet tartottak, amelyen a konverziós törvényen szükségesé vált módosításokat beszélték meg. Az előkészített javaslatok a konverziós törvény megszövegezésére vonatkoznak, a nyelvtanilag, hogy a bírói fórumnak nagyobb beavatkozási lehetőséget nyújtsanak mindazon esetek elbírálásához, amikor a konverziós adós fizetési kötelezettségeinek nem tesz rendesen eleget.

A javaslat szerint nem adnak többé túrelmi időt annak az adósnak aki két éves konverziós részletet nem egyenlített ki. Ezekben az esetekben az adós ellen végrehajtási eljárást fognak foganatosítani. A jövőben a bíróságok mérlegelésére bízák azoknak az indokoknak az elbírálását,

amelyek alapján az adós fizetési kötelezettségére halasztást kér.

A konverziós törvény módosítását rendeltörvény formájában közelebből életbe is léptetik.

Arbitrálás

Igazságügyminisztérium: Augusztus 7-én irodai szerek beszerzése. Óvadék 30.000 lej.

CFR. vezérigazgatósága, Bucuresti: Augusztus 5-én 495 féltől bélt buda és 3423 teljesen szörmével bélt buda beszerzése. Augusztus 5-én 20.000 darab báránybőr beszerzése bundák bélése. Ugyanezen a napon 10.000 méter köpenyposztó beszerzése.

A szatmári mintavásáron Victor Slavescu volt pénzügyminiszter elnökletével értekezletre ülnek össze az Ugir tagjai

Tudnivalók a 75 százalékos áruszállítási kedvezményről. A cseh vasutak 50 százalékos kedvezményt fognak nyújtani a szatmári mintavásárra utazóknak

Satmare, július 31. (Az Uj Kelet tud.) A szatmári kiállítás és mintavásár rendezése lázas előkészületeket folytat a külsőben álló nagyszabású gazdasági eseménnyel kapcsolatban. Grecu Joan kamarai főtitkár, a mintavásár főrendezője pénteken távbeszélőn érintkezésbe lépett a bucuresti cseh követséggel, a cseh utazási kedvezmény kiosztása érdekében. A mintavásár rendezése, a Kassai Kereskedelmi és Iparkamara jóakaratu támogatásával bízza, feltétlenül reméli, hogy a cseh vasut megadja a szatmári mintavásárra utazóknak az 50 százalékos jegykedvezményt, ami a mintavásár hatalmas látogatottságát eredményezi majd.

Kongresszusok és ünnepélyek egész sora

fogja a grandiózus mintavásárt tartatani. Így augusztus 15-én Szatmárra érkezik Victor Slavescu volt pénzügyminiszter, az Ugir elnöke és elnököl a gyáriparosok fontos országos értekezletén.

A CFR 75 százalékos tarifa kedvezményt nyújt a kiállítóknak az áru visszaszállításánál. Ezt a kedvezményt a feladás előtt írásban kell kérni és megjelölni, hogy a feladott áru a kiállításon vesz részt. A kiállításra szánt árut nem szabad más célú áruval keverten feladni, mert elveszíti a szállítási kedvezményt. A visszaszállítási kedvezményt érvényes akkor is, ha a mintavásárra az áru egy részét eladták. A vasut az uton elvesztett áruért anyagi felelősséget vállal.

Mi újság a külföldi piacokon?

Augusztus 3-án a csehszlovákiai Podesbradyban kezdődnek a kereskedelem tárgyalások Magyarország és Csehszlovákia között, melyeknek az a célja, hogy hatévi szünet után végleges kereskedelmi szerződés jöjjön létre a két ország között. Arra számítanak, hogy ezek a tárgyalások három hetet vesznek igénybe. E tárgyalások előterében különösen a csehszlovák ipar sérelmei lesznek. Arról van ugyanis szó, hogy május végéig az 1936 december 22-én létrejött kompenzációs megállapodás keretében mindössze hétmillió csehszlovák érteki ipari szállítást történt és kifizetésre ennek az összegnek csak 50 százaléka került. Ilyen módon a csehszlovákiai ipari kontingenseket alig 50 százalék erejéig használták ki. A nyersanyagok csoportjában Magyarország csak egyes speciális nyersanyagokra ad behozatali engedélyeket, míg az ugyane csoportba tartozó ipari termékeket csupán egész kis mértékben enged be. Ennek oka elsősorban arra vezethető vissza, hogy azok a kontingentált magyar áruk viszont, amelyek a csehszlovák piacon nincsenek bevezetve, ott csak igen nehezen helyezhetők el. Csehszlovák részről ezenkívül még azt is panaszozik, hogy egyes textil-, porcelán- és üvegcikkek Magyarországra egyáltalán nem ad behozatali engedélyt. A csehszlovák ipar ezért elsősorban a most meginduló tárgyalások során az ipari kivétel megfelelő előmozdítását sürgeti, mert enélkül, a csehszlovák álláspont szerint, a két ország közötti kereskedelmi forgalom nem alakulhat zavartalanul. A Csehszlovákia részéről felmerült kívánságokkal szemben természetesen Magyarország is megfelelő követeléseket támaszt, amelyek elsősorban a mezőgazdasági kivétel élénkítésével kapcsolatosak.

Létrejött az első kompenzációs tranzakció Abesszinia és Magyarország között. A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank és az Angol-Magyar Bank ez év elején alapította meg a Magyar-Etiópiai Kereskedelmi KR-t abból a célból, hogy Abesszinia és Magyarország közötti árucseréforalmat megindítsa. Az új társaság ebben az irányban már hónapokkal ezelőtt megkezdte előkészítő munkáját s az most eredményre is vezetett, amennyiben az első nagy üzlet már létre is jött. A Magyar-Etiópiai Kereskedelmi Kft. ugyanis engedélyt kapott az olasz kormánytól abessziniai banán behozatalára, még pedig monopolisztikus jelleggel. Az abessziniai banán ellenében a társaság szeszt exportál Olaszország gyarmataiba. Ez a kompenzációs tranzakció igen nagy jelentőségű, mert az abessziniai banán igen kitűnő minőségű és eddig nem szerepelt Magyarország behozatali listáján. Értékesítésük szerint folyamatban vannak további abessziniai cikkek behozatalára irányuló üzleti tárgyalások, amelyek rövidesen újabb konkrét eredményekre fognak vezetni.

A magyarországi tűzifa háboru még mindig tart. Mint ismeretes, a legkülönbözőbb nehézségek hátráltatják a Syrvanna működésének megindulását. Szakmai körökben szerdán nagy feltűnést keltett az a legújabbban felterült hír, amely szerint a kormány elhatározta volna, hogy a tűzifakérdés nyugvópontjára jutása érdekében áldozatokra is hajlandó és e célból költség hozzájárulás címén mintegy évi 80 ezer pengővel segíteni elő a Syrvanna működését. Ez a hír az érdeketeket annál is inkább meglepte, mert a Syrvanna jogelődje, a Faforgalmi évenként többszáz ezer pengő szolgáltatott be az államnak, minden támogatást és hozzájárulást nélkül. Rámutatnak arra, hogy a Faforgalmi koncessziójának megszüntetése és az új konstrukció életre hívása nemcsak a fogyasztás és a termelők számára mutatkozik hátrányosnak, hanem a kincstár is nagy terheket hárít.

Tőzsde

A külföldi devizák hivatalos árfolyamai változatlanok.

A szabadforgalmi devizák árfolyamai az autorizált bankoknál: német márka 37.45-37.55, cseh korona 5.95-6, pengő 26.75-27, osztrák schilling 28.55-28.65.

A valuták árfolyamai bukaresti szabadforgalomban: francia frank 6.70-6.85, dollár 175-177, svájci frank 41-42, angol font 880-885, cseh korona 6.10-6.20, holland forint 92-93, zloti 32.50-34, német márka 41.50-42.50, osztrák schilling 34.50-35.50, pengő 38-40, Napoleon arany 1125-1130, aranyfont 1415-1420.

Az állampapírok árfolyamai lanyhultak. Renta Impropr. 55, Stabilizarea 38 háromnegyed, Inzestrare nagy címletek 73 egynegyed, Consolidare 35.

Az értéktőzsde egyébként lanya irányzat mellett kevés forgalmat bonyolított le. Bancanet 20 ponttal 4850-re emelkedett, Resita 590 mellett változatlan, Carpatina 20 ponttal 545-re szállt, többi gyengülő árak mellett ületetlen.

Könyvnap

A magyar könyvnapra jönnek ki a magyar írók legjobb új könyvei. Ha most rendel meg a kedvezményes könyvnapj árakat élvezni, később a zárójeles árak lépnek életbe: Körmendi Ferenc: Találkozás és búcsú, 280 lap, füze 99 lei (152), Vásczónkötésben 125 lei (178), Karthy: Tanár úr kérem, füze 40 lei (99), Kodály: Boldog Margit, történelmi nagyregény 370 lap, füze 105 lei (132), Vásczónkötésben 132 (158), Arany János összes költeményei, egy kötet, vásczónban 1760 (ezzel: hátszázhatvan) lap, 440 lei (617), Berend M. Lükettő talaj, 2 kötet, 900 (kilencszáz) lap, füze 132 lei, kötet 185 (251), Csermely Toprini nász, 320 lap 99 lei, Vásczónkötés 119 lei (158), Halasy Nagy József: A filozófia kis tükré, 264 lap, Vásczónkötésben 99 lei (198), Zsolnai Béla: Villámcsapás, füze 79 lei, kötet 106 lei (139), Földes János: Péter nem veszt el a fejtét, kötet 59 lei (79), Révay József: A költő és a császár, füze 99 lei, kötet 132 (165), LEPAGE-nál Cluj. Postán utánvétellel.

Sajtó alatt!

Még mindig...

Barzilay István
novellás kötet10
novella

az erdélyi zsidóság életéről, ifjúságának problémáiról, chaluco-mozgalmának mozzanatairól. Az első erdélyi könyv, mely irodalmi formában tárja fel az erdélyi zsidó nép életét. Megrendelhető 100 lej előzetes beküldése ellenében (vidékre még 10 lej portókózzal) az Uj Kelet kiadónál.

Anglia legnépszerűbb humoristája megváltoztatta az ősrégi angol válási törvényt

A. P. Herbert sikere a humorban és a törvény-készítésben

London, július 31. Egész Anglia A. P. Herbert, az angol parlament pártönkivüli képviselőjének rendkívüli sikeréről beszél. Ennek a képviselőnek sikerült keresztülbarcolnia a világ legkonzervatívabb parlamentjében a legmodernebb válási törvényt.

A derűtséget keltő törvényjavaslat

Az új törvény, mely lényeges módon megkönnyíti a válást az olyan esetekben, amikor a modern felfogás szerint a házasság fenntartása a házastársak egyike, vagy mindkettője számára nem egyéb maró kinnál, már 1935 decemberében a parlament elé került és a Ház minden oldalán óriási derűtséget keltett.

Herbertet akkor első alkalommal választották képviselővé és mindenki úgy ismerte, mint Anglia egyik legnépszerűbb humoristáját. Ezért Herbertnek azt a törvényjavaslatát, hogy módosítsák a régi válási törvényt, senki sem vette az első percben komolyan, mert az a humorista képviselő tréfájának tekintették.

Ime egy törvényjavaslat — mondotta Herbert parlamenti szűbeszédében, — amelyet a jövő pénteken (pénteken terjesztik az angol parlament elé az egyéni kezdeményezésből készített javaslatokat) fogok benyújtani. És vissza fogok térni erre a javaslatra minden pénteken, míg törvényvé nem válik. Esküszöm önöknek, hogy a törvényt még a parlamenti szesszió befejezése előtt meg fogják szavazni.

Aki humoráért kap mandátumot

Mint a fentiekből is kiderül, a beszédet tréfának tekintették, mert Herbertet az oxfordi egyetem kimeríthetetlen humoráért küldte be mint képviselőt a parlamentbe. Herbert választási beszédeiben az összes pártokat kigúnyolta és akkor az oxfordi egyetem választói szívesebben vették ezt a független humoristát az összes pártok jelöltjeinél, mert ezáltal azt is elérik, hogy az ősi egyetemet nem fogják pártpolitikai elfogultsággal vádolni.

Az elmúlt héten az alsóházban ismét alkalmat volt rá, hogy ünnepelje Herbert képviselőt. Ezalkalommal azonban már nem ironikus tapsokról volt szó, hanem egy parlamenti sikernek elismeréséről: a válások megkönnyítéséről szóló törvényjavaslat valóban törvényerőre emelkedett.

Herbert reformja

Eddig az angol törvényszékek nem mondhatták ki a válást, csak ha épületes bizonyítékokat tártak eléje arról, hogy a házastársak egyike valamit elkövetett. Nagyon sok angol volt kénytelen erkölcs-telen életet élni, mert nem tudott ítéletet kapni válóperében, mely felszabadította volna szerencsétlen házassága alól. Most Herbert törvényének következtében el lehet érni a válást, ha a házastársak egyike gyengeelméjű, ha az egyik házastárs három éve nem érdekli a másik iránt, ha brutálisan viselkedik és végül ha a házastársak egyike a házasságkötés idején epilepsziában, vagy idegbajban szenvedett.

A humorista bánata

Mi indította A. P. Herbertet, hogy ezt a törvényjavaslatot megsejtsék? Ő maga nem is szerencsétlen házastárs és nem is gyengeelméjű. Akciójának okát abban a gyakorlatban kell látnunk, amelyet mint humorista író magának szerzett. Évek óta a „Punch” angol humorisztikus folyóirat legismertebb munkatársa, sok regényt, novellát és vígjátékot írt.

Herbert rájött arra, hogy nem mindenki élvezheti a nevetés nagy örömet és áldását, mert nagyon sok az elkeseredett ember. Miért elkeseredettek az emberek? Többek között azért is, mert szerencsétlen házasságot kötöttek, amelyet az egyéni és szellemi szabadságok hazájában nem lehet felbontani egy anachronisztikus válási törvény miatt. Herbert ugyan humorista, de ugyanakkor mélyen szentimentális, sőt szinte melankolikus. Ezért, mielőtt a par-

lamentbe lépett, elhatározta, hogy rendre eltávolítja azokat az okokat, amelyek kortársainak szomorúságot okoznak. Munkáját a válási törvénnyel kezdte, jöhetnek ő maga a lehető legboldogabb férj.

A színpadi szerző

A ma rendkívül népszerű képviselőt a nagyközönség úgy is ismeri, mint néhány kitűnően sikerült klasszikus és modern átköltés szerzőjét. Munkáit gyakran és nagy sikerrel játsszák a londoni színpadokon.

Herbert néhány revüt írt, Charles B. Coodran rendezésében, többek között a „ko-

ronázási revüt” is, mely az elmúlt színházi szezon legnagyobb sikere volt.

A. P. Herbertnek humora segítségével sikerült a parlamentben olyan konkrét és annyira kényes területen mozgó megvalósítással bemutatkoznia, hogy népszerűsége hihetetlenül megnövekedett. Bámúló még azt az ötletet is felvetették, hogy A. P. Herbert számára felállítsák a „humor-minisztériumot”.

Nagyon valószínű, hogy Herbert más meglepetéseket is szán még a kormánynak, a parlamentnek és az angol közvéleménynek.

A Lupta a Németországnak eladott 5000 vagon buza stornirozását követeli

BUCURESTI, július 31. A Lupta követeli, hogy semmisítsék meg a Németországba irányuló ötezer vagon buza eladását. Az aprotálás teljes egészében árúellenértékekként történt. A szállítási elfogadásának hivatalos indokolása szerint az bizonyos államérdekekből történik. A lap azonban megállapítja, hogy időközben olyan természetű körülmények jöttek közbe egy bizonyos romániai nagyvállalat érdekében, mely ezzel az exporttal kapcsolatban áll, hogy több mint bizonyos, hogy le fognak mondani ugyancsak az ország érdekében az export fejében felajánlott importról. Ha pedig így állnak a dolgok, nincs semmi értelme az üzlet megvalósításának, mert a német ipar megszokott termékei helyett szabad és erős valutákat fogunk kapni és ezzel pedig azt írtathatunk, amire éppen szükségünk van, külkereskedelmi feleslegünket szaporítva.

Éles tiltakozás a schleswigi dán sajtóban egyes német tisztviselők beavatkozása ellen Dánia belügyeibe

„Hazaárulás” miatt ismét négy embert végeztek ki Berlinben

Kopenhága, július 31. A dán-schleswigi sajtó tiltakozik néhány magasrangú német tisztviselőnek Dánia belügyeibe való beavatkozása ellen. Különösen támadják dr. Kracht felsenburgi polgármestert. Kracht nemrég előadást tartott a nemzeti szocialisták várospolitikájáról. Ezalkalommal több német vezető kijelentette, hogy

Németország tetteivel és tanácsokkal is kész támogatni a schleswigi németeket és a szeretet nem áll meg a határnál.

Berlin, július 31. Négy embert ma a fővárosban hazaárulás vádjával kivégeztek. Az igazságügyi minisztérium közleménye nem közli a kivégzések speciális okait.

Mosley feketeingesei angolul éneklik Julius Streicher előtt a Horst Wesel dalt

„A zsidó üzletárs kidobása feltétlenül helytálló” — állapította meg egy német felsőbíróság

London, július 31. A Times berlini jelentése szerint Julius Streicher, Frank-tartomány főnöke fogadta Nürnbergben az angol feketeingés fasisztáknak egy husztagu küldöttséget, amely tanulmánytört van Németországban. Beszédet során Streicher elismeréssel adózott az angol feketeingés szervezeteinek és többek között a következőket mondotta:

— Mier vonakodik meg mindig az angol nemzet kezét nyújtani a németeknek? Erre egyetlen válasz van: ha az angol nép ismerné az igazságot, kezét fogna Németországgal, de Angliában a zsidóknak és a zsidó pénznek igen sok mondanivalója van. Emiatt — és ez lesz halálomig az én meggyőződésem — a zsidók elleni harcnak sohasem szabad megszűnnie. Ebben az értelemben és önként testvéreimnek és barátaimnak tekintem a mi harunkban. Nekünk csak egy közös ellenségünk van és ez a zsidóság, amelyet le kell győzni. Eljön az ideje annak, midőn a világ meg lesz szabadítva a mindenható Juda sántájától. Talán közelebb van a nap mint ahogy hinnők, midőn a mi népeink nem egymás ellen, hanem együtt fognak dolgozni a világ jövőjéért. Anglia és Németország együttesen és a zsidóktól megszabadítva képesek volnának a világnak új arculatot adni.”

Az angol feketeingésnek ezután háromszoros Helit kiáltottak Hitlerre, majd vendéglátókat azzal lepték meg, hogy angolul énekel-

ték a Horst Wesel indulót.

Németországi jelentés szerint egyébként a zsidóknak a különböző gazdasági ágakból való eltávolítása külön törvények nélkül is zavartalanul folyik. A német munkafront most akciót vezetett be a zsidóknak az ingatlan forgalomból való kirekesztésére. A munkafront külön osztályt állított fel a házak és ingatlanok számára, mely az összes háztulajdonosokat, telek- és jelzálog közvetítőket és házgondnokokat felöleli. Ez az osztály széleskörű denunciació szolgáltatást rendezett be a zsidó ingatlan-tulajdonosok és gondnokok ellen. Megállapították, hogy Berlinben közel 2500 közvetítő cég dolgozik, amelyek legalább 40 százalékaiban zsidók.

Hogy általában hogyan kezelik a zsidókat a gazdasági életben, arra jellemző a berlini felsőbírósnak egy közlemből hozott döntése. Egy betéti társaság kizárta zsidó tagját, mert ennek további részessége a vállalatot bizonyos hajó- és szabad kikötő-kezelvénytől megfosztotta volna. A bíróság megerősítette a zsidó társ kidobását és megállapította, hogy amennyiben az üzlet folytatása veszélyeztetve van, úgy a zsidó társ kizárása az üzletnek az árja társ által likvidálás nélkül való átvételére feltétlenül helytálló. Az a szempont a döntő itt, hogy egy zsidónak árjával üzleti kapcsolatai és közös gazdasági tevékenysége nem fogadható el.

NE FELEJTSE EL SOHA!
NEM LETEZIK JOBB, MINT A

Egy ügyvédi kamara válasza

A. Munte, a neves román közíró írta ezt a cikket az Adeverulban:

Az ilfovi kamara vezetőinek hitleristafasiszta mozgalmára nem örvend az ügyvédek nagy többsége hozzájárulásának. A kamarák komoly hivatásos tagjai tudják, hogy a kamarák magaslatán álló intézmény, az állam érdekében betöltött hivatásával nem karolhatja fel a reakciós sakkhúzókat az igazság eszményével szemben.

A kamarának a hivatása éppen az, hogy küzdjön az anarchia és igazságtalanság ellen, hogy legyőzze a sötétséget és lánglobbantsa az igazság fényét.

Erre az irányvonallal helyezkedik az oltományi ügyvédi kamara, mely szintén megválasztotta az ügyvédi kamarák kérdőívet, a numerus valachicus dolgaiban.

A szilvainai ügyvédek emlékirata úgy a román tételes jog, mint a külpolitikai érdekek szempontjából bizonyítja, hogy a vallási, etnikai és nyelvi különbségek alapján hozott szorító intézkedéseket nem lehet a kamarában megvalósítani. Az ügyvédi kar 1931-es törvénye az összes román állampolgároknak biztosítja az ügyvéddé való minősítés jogát, ami pedig az állampolgári minőséget illeti, alkotmányunk nem tesz olyan természetű különbségeket, aminek a kamara reakcionárius akarnak a többsége erőszakolni.

Az oltományi ügyvédek emlékirata felel az is, hogy a békeszerződésekben „Románia kötelezi magát teljesjogú román alattvalóknak elismerni, minden formalitás betöltése nélkül, a Románia összes részlein lakó zsidókat.”

Ugyancsak a békeszerződés írja elő, hogy „az összes román alattvalók egyenlőek lesznek a törvény előtt fajra, nyelvre, vagy vallásra való különbség nélkül egyazon polgári és politikai jogoknak fognak örövendni. A vallás, hit vagy felekezet különbözősége nem képezhet akadályt egyetlen román alattvaló számára sem polgári és politikai jogainak gyakorlásánál és pedig a közhatalomhoz való felvételénél, vagy különböző hivatások és iparok gyakorlásánál.”

Elég tömör és világos. Az alkotmány, a román állam organikus alapépitménye, valamint a békeszerződések, melyek Románia határait garantálják, az összes állampolgároknak az összes jogok gyakorlását biztosítják.

Az ügyvédi kamarák hitlerista agitátorai jól tudják, hogy mozgalmuk jogi „non possum”-ba ütközik. Azt is tudják, hogy igazságuk árt az országnak, amelyet anarchiába taszít és gyengíti külföldi tekintélyét.

De az egyéni törekvések és politikai törekvések mindennél előbbre valók. Főleg a „hitler-patriotáknak”.

Sorocan is a nemzeti parasztpárt győzött

Bucuresti, július 31. Sorocában tegnap tartották meg a községi választásokat. A nemzeti parasztpárt 982, a liberálisok 917, a cizsák 227 és a valdisták 211 szavazatot kaptak. A nemzeti parasztpárt és a liberálisokra egyaránt 14 mandátum jutott.

— Lengyelországba érkezett a kenti herceg és felesége. Varsóból jelentik: A kenti herceg és felesége Lengyelországba érkezett, ahol Potoczki gróf jankuti birtokán időznek.

Zsolt Béla: Villámcsapás. Zsolt új regénye most még könyvnapon áron fizetve 79 lej, költve 106 lej. Később sokkal drágább. Pantheon könyvnapon könyvet még ezenkívül Berendné: Lükettől talaj (2 kötet) fizetve 132 lej, költve 185 lej, Földes Jolán: Péter nem veszi el a fejét, költve 59 lej, Révay József: A költő és a császár, fizetve 99 lej, költve 132 lej. Ezek mind kedvező könyvnapon árak rövid ideig. Postán utánvétellel küldi Lapege. Kérjen Pantheon könyvnapon jegyzéket.

Nyaralási hirdető

Az utazást írodák hírel:

Az Erdész mérnök utazási irodája közli: „A legfőbb szezon idején is tökéletes kényelmet biztosítunk az utasainknak Karlebad, Marienbad, Franzesbad fürdőhelyeken. A nyaralás lei befizetéssel történik. Párizsi utazásaink gazdag programmal és elsőrangú ellátással”. Ehhez a szerény közleményhez azt fűzzük hozzá, hogy kitűnő Erdész iroda a legelőkelőbb közönség utazási intézménye. Prospektus: Birou de Voyage Erdes Bucaresti, Calea Victoriei No. 168.

A Dacia Utazási Iroda — Oradean működik kitűnő eredménnyel. Az első kollektív utazásokat ez az iroda bonyolította annakidején. A legelőkelőbb rendezvényeket biztosítja. Most a fő attrakciója: párizsi utazásokat hirdet — olcsó kollektív árban és gazdag tükletes rendezésben. A csehszlovákiai páusálkúri esztendőket óta a legjobban bevált. Párizsba is, a fürdőhelyekre is bármikor egyenlő is utazhatnak a Dacia rendezvényvel. Cím: „Dacia” Birou de Voyage, Oradea.

Hol szállunk meg, hol étkezzünk?

Clujon a New-York szállodában a nyár folyamán nagyarányú átalakítási munkálatok történtek. Modern kényelmi felszerelésekkel és új fürdőszobákkal gazdagították ezt a gyönyörű barokk stílusú szállodát, amely a város közepén a legszebb épületek közé sorakozik.

A „Bagolyvár” valóságos attrakció számba megy a cluji éttermek élén. Turi Elemér ki-váló és áldozatkész szakember, aki nagy áldozatkészéssel rendezte be a helyiséget, amelynek stílszerű az iparművészet remekei. Amilyen kellemes a helyiség, olyan kitűnő az étkezés és mindezek ellenére — olcsó polgári árak.

Aradon a Hotel Central-t ajánljuk az igényes közönség számára. Évről évre nagy befektetésekkel emelik ennek a szép szállodának a színvonalát. Ezidén újabb hat szép fürdőszobát rendeztek be és befejezték azt a programot hogy a legkisebb udvari szobában is legyen folyóvíz szolgáltatás.

Oradeán a Hotel Astoria — finom, elegáns szálloda, a nyár folyamán nagy „kozmetikai műtéten” ment keresztül: általános festési és díszítési munkálatok után — szebb, mint valaha.

Hírek a fürdőhelyekről:

A Félix fürdő igazgatósága közli: az utószezonra már most tanácsos a szobákat lefoglalni, mert a nagy előjegyzések során már szeptemberre is csak mérsékelt szoba áll rendelkezésre.

Baia-Baita — Kérő fürdő napi 140 lejért teljes ellátást ad. Cluj mellett remek kis fürdőhely, jóds kénese vize elismert gyógyhatású.

Pihenésre is kiválóan alkalmas. Dr. Déné vezetője mellett familiális penzió, napi ötszöri étkezéssel. Cím Baia-Baita u. p. Gheria.

Buzias fürdő igazgatósága közli, hogy a fűrdőszekzon október 1-ig tart. Az utószezonra már most ajánlatos a szobákat lefoglalni.

Bicsad — Bixád gyógyfürdő ma ismét fénykorára emlékeztet. A hegyek közé ékel, pormentes levegőjű fürdő messze földről idevonzza nemcsak azokat, akik gyomor-, bél-, vagy epebántalmak ellen keresnek orvoslást, hanem a testi és lelki újraszülésre vágyó vendégeket is. Ebben az esztendőben nemzetközi útitársaság adott itt egymásnak találkozókat a fürdő széles sétányain, kristálytiszta vízi szabadstrandján vidám élet folyik. Hasonló gyógygyereji fürdőikkel szemben azon előnnyel rendelkezik, hogy mérsékelt árai alkalmazzák a mai gazdasági körülményekhez. Satu-Mare fővonalait kifogástalan vasúti összeköttetése van Bicsadnak, úgy hogy a kiváló gyógyfürdő maradéktalanul kielégíti az igényeket.

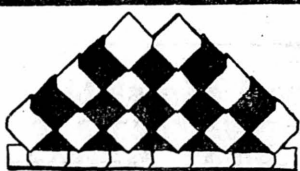
Szórakozások:

A Bucaresti-be utazók számára ajánljuk: olvételül keressék fel a Lafayette terezz pompás helyiségeit. A főpostával szemben a hatalmas Lafayette áruház épületének a tetőtérasszán, ahonnan gyönyörű panoráma nyílik a világhírű Lipinska énekel esténként.

Szanatórium:

A cluji úr Dr. Lengyel szanatórium minden ablaka terraszra nyílik. Az épület felvétele és beosztása olyan hogy üdülőhelynek is elsőrangú. Sokan vannak, akik szeretnek finom komfortos szanatóriumban tölteni, ezeknek ajánljuk. A napokban megnyílik.

Orvost visz magával, aki az uticsomagjába tesz egy üveg Unicum gyomorerősítő likőrt. Nagyon sok betegséget megelőztek már azzal éjjel. Egy pohár Unicum likőr preventív gyógyszernek bizonyult.

Fedés palával (Eternit)

o'csobb a bádognál 40 szára ókkal. Cseréptéssel is versenyképes, mert könnyű és a fedél faanyagánál árai megtakarítás érhető el. Díjmentes ajánlattal szolgál „FAVORIT” fabrika de ardesie artificiala Orsoelha, jud. Bihor

SPORT

Tilea dr. nem egyezik bele a Nemzeti Bajnokság új rendszerébe megváltoztatásába

Bucaresti, július 31. Az Uj Kelet tud.) A labdarúgószövetség titkársága tegnap telefonon értekezést keresett Tilea Viorel dr.-ral, a labdarúgószövetség elnökeivel, aki Eforian nyaral. A megbeszélések tárgyát az elsőosztályú egyesületek azon akciója képezte, amelyet a régi rendszer visszaállítása érdekében indítottak. Tilea dr. szavaiban sejtetni engedte, hogy nem egyezik bele a kívánt változásokba, minthogy szerinte az új rendszer a román labdarúgás céljai szempontjából kiválóan alkalmas.

Ma egyébként az első osztályú egyesületek megbízásából Jaga dr. és Eladescu ügyvéd Eforian „elkeresik” Tilea dr.-t és előterjesztik kívánásaikat.

A Litvánia körüli autóversenyen, amelyet a Litvániai Automobil Club rendezett a második helyért a KAC I. és KAC II. játszik. Előbbi számon Bimsten, utóbbin Malkin szerzett babért.

A NAC nyerte a KAC ifjúsági kupáját. A kolozsvári atléták által alapított ifjúsági teniszcupa kiemelkedő befolyást nyertek és azt a NAC csapata nyerte. A döntőben: NAC—KAC I. 4:1. A KAC II.—Hagglóbbor 4:3. A második helyért a KAC I. és KAC II. játszik. A verseny keretében játszott le a Camaradescu-cupa mérkőzés Mures—KAC találkozója is. A Mures 2:0-ra vezet.

Az országos versenyek előmérkőzései megkezdődtek. Kolozsvár férfi egyes bajnokságát: Cristescu Doherty—Weisz Hagg. 6:2, 6:4, dr. Farlas E. KAC—Fromm IAR 6:4, 6:2, Brandusa KAC—Radó H. 6:3, 6:4, Albon Universitatea—Tereanu Victoria 6:4, 6:2, Grad CFFR—Ovici Mures 8:6, 6:3, Petrovici NAC—Faur IAR 4:6, 6:2, 6:0, Badin IAR—Dunky KAC 6:3, 3:6, 6:4, Metianu U—Bedó Echo 9:7, 6:4. Női egyes I. o.: Erdős H.—Lám KAC 6:4, 6:1. Férfi egyes II. o.: Theil KAC—Tury II. KAC 6:0, 6:3. Albon U—Szigeti KAC 6:1, 6:0. Jasinszky U—Fromm IAR 6:3, 6:2, Dolha U—Sikó KAC 3:6, 6:2, 6:1. Wechsler AKE—Farcasanu U 3:6, 6:2, 6:1, Grama Mures—Gaspár KAC 6:1, 6:4. Női egyes II. o.: Rubinné H—Kovács Kató KAC 6:3, 6:1, Póczy KAC—Kiss KAC 5:7, 7:5, 6:3.

APRÓ HIRDETÉSEK

Erdély és Bánát textil és rövidáru üzletekben, valamint iparvállalatoknál jól bevezetett érettségizett 37 éves kaulóval rendelkező utazó képviselőt keres. „Szorgalmas” jellegre a kiadó továbbít.

Magántanulók csoportos előkészítését vállalja következő iskolaévre tanárnő. Jellege: „Többséges gyakorlati”, a kiadón.

Keresek két fű gyermek mellé románul és németül beszélő zsidó frauleint. Héberül beszélő előnyben. Fényképes ajánlatok fizetés igényekkel Singer Zoltán Dej, Str. Cosbuc címre küldendő.

Csak egyetlen szer létezik, amellyel bármilyen

nedves lakást

anélkül, hogy a vakolatot leüténék, vagy a butort kiraknánk, játszva 5 napon belül tökéletesen és mindenkorra kiszáríthatjuk és pedig az Adler-féle szabadalmazott

Ördög-tesztékek!

Egy kilós doboz használati utasítással bementve bárholvá utánvételt Lei 225.— A biztos eredményt szavatoljuk. Industria de vopsele a dracului Jimbolia.

Keresek 30-40 év körüli magános nőt, aki két ember mellett a háztartás teendőit el látna. Házamban nyugodt, barátságos otthon talál. Leveleket „Abszolút magános” jellegre a kiadóhivatalba kérek.

Utazó vagy háttárnoki állást keresek, anyagi és erkölcsi garanciával rendelkezem. Ardeaban nagy ismeretséggel rendelkezem. Megkeresést „Megbízható” jellegre kérek.

Üvegességed azonnali belépésre kerestetik. Ausländer sticlaria Cluj, Mihai Viteazul 37.

Kiadó azonnalra Str. Saguna 20 kétszobás, elő- és fürdőszobás uccai földszintes garconlakás. Továbbá különbejáratu butorozott és üres szobák vízkagylóval, villannyal.

Ügyes megbízható kiszolgáló lány kerestetik. Rotschild Bodega, P. M. Viteazul 33.

Magas áron vásárolok

régiséget, szőnyeget, zongorát, butort, ékszert. Hívásra odautazok. STERNBERG IZSAK régiségkereskedő Oradea, Bulv. Regele Ferdinand 13.

Vidéki városban jól beszerzett könyvnyomda, könyvkötészet, könyv- és papírkereskedés keres sürgős belépésre igazgatót. Román tudás föltétel. Ajánlatok „Biztos megélhetés” jellegre Rudolf Mosse Clujhoz kértetnek.

Vennék fűszerőrőlgépet. „Jókarban” jellegre.

Kifutó fut felveszünk. Str. Berae 3, földszint 3.

Képviselőt kefestetnek Erdély-Bánát városokban nagy jövedelmet biztosító cikk terjesztésére. Levélajánlatok „Jövedelmező” jellegre a kiadóhivatalba kértetnek.

Azonnalra kiadó egy háromszobás ujjonnan festett komfortos lakás „Generala” palotában Str. Jorga No. 3.

Fűszerességed jömegejelenésű, nőten, azonnalra kerestetik szerény igényekkel. Szombaton zárva. Ajánlatokat igények megjelölésével Weisz Eduard, Jibou.

Restaurant befendézést keresek megvételre. Telefon 23-66.

50-60 ezer lejfel elhelyezkedést keres 42 éves családos ember, esetleg társulásról is lehet szó. „Jövő” jellegre a kiadóba.

50-60 ezer lej biztosítékkal keresek rendes megélhetési állást. (Utazó is lehet.) „Fix jövedelem” jellegre a kiadóba.

Közpénztér veszünk rollfilmes fényképezőgépeket. — Eladó márkás patefonok és lemezek: PAX cluj, Calea Victoriei 6.

Prima házi koszt, kóser gretar, mititel, hideg büfé, vargabéls Menyász „Elisabeta” ۳۳۳ éttermében Calea Regele Ferdinand 37. szám.

Uccai és egy udvari üdülőhelyiség kiadó. Regele Ferdinand 21. Telefon 27-24.

SZÍNHÁZ·FILM·MŰVÉSZET

Ma, vasárnap három előadás lesz a színházban

Míthogy ma, vasárnap nem lehet szabadtéri előadást tartani, Az ember tragédiájának előadása hétfőn estére marad.

A színházban délután három órakor a Mesedruház kerül színre, ebben a szezonban utoljára és olcsó helyárakkal. Aki tehát még látni akarja az utolsó éveknél ezt a leppazarabb revüjét, annak ezt az előadást meg kell néznie.

Déltűn hat órakor harmadszor és utol-

jára szerepel a műsoron László Működés vigjátéka, az Illatszertár. Az utószezonnak ez a bemutatója olyan hangos és komoly sikert aratott, hogy egészen bizonyosan telt ház fogja megnezni az Illatszertár utolsó előadását.

Vasárnap este kilenckor, a Huuo falevel szűbrett szerepében bucufelépőbe lesz Stefanidesz Ilnek, aki a jövő szezonra tudvalevőleg Kassára szerződött.

Nézze meg hétfőn este Az ember tragédiája utolsó szabadtéri előadását

A SZÍNHÁZ HETI MÜSORA:

Szombat d. u. 5: Az orvos dilemmája. (Olcsó helyárakkal).

Este 9: Szabadtéri előadás a ref. kollégium udvarán: Szibill. (Káprázatos teljesen új kiállításban, hatalmas kórusokkal, megnagyobbított zenekarral, tűzijátékkal, stb. Rendező Gróf László. A főszerepekben: Solymosán Magda, Urmóssy Magda, Stefanidesz Ily, Jeney János, Homm Pál, Tompa Sándor, Fülöp Sándor, Csóka József, Deasy Jenő, stb. Leszállított 75, 55, 35 - s 20 lejes helyárakkal, a belyegeken kívül).

Vasárnap d. u. 3: Mesedruház. (Olcsó helyárakkal.)

déltűn 6: Illatszertár (harmadszor). Vasárnap este 9: Hulló falevel (Stefanidesz Ily bucufelépése). (Solymosán Magda fellépésével).

Hétfő este 9: Szabadtéri előadás a református kollégium udvarán: Az ember tragédiája. (Leszállított helyárakkal).

Kedd este 9: Szabadtéri előadás a református kollégium udvarán: Bob herceg. (Ragyogó kiállításban, kiegészített zenekarral, az Erzsébet énekkar és a Magyar Dalárda közreműködésével. Rendező: Gróf László. Főszereplők: Solymosán Magda, Urmóssy Magda, Stefanidesz Ily, Miklóssy Margit, Jeney János, Tompa Sándor, Deasy Jenő, Csóka József stb. Ve-

zényel Stefanidesz József. Az énekkarokat Rezik Károly karnagy tanította be). Szerda este 9: Szabadtéri előadás a református kollégium udvarán: Szibill.

ROYAL MOZGÓ MÜSORA:

I. Az elsőyedt hajó titka. Premier. Szovjet filmek. Fősz.: N. Bataloff az „Mlet Utjának” főszereplője. Előadás kezdete: 4.25, 6.50 és 9.30 órakor.

II. Az eladott menyasszony. Premier. Friedrich Smetana világihű operája után. Fősz.: Jarmila Novotna, Willy Domogray. Előadások kezdete: 3.20, 5.50 és 8.20 órakor. Legújabb Fox-jornál. Helyárak 15 és 19 plusz 5 Lei.

OPELA MOZGÓ MÜSORA:

Csütörtök, péntek, szombat, vasárnap: Premier: A sivatag réme, a cow-boy filmek királya. Fősz.: Dick Foran és a csodái.

Hétfőtől premier: A gyilkos autó, szenzációs bűnügyi történet, fősz.: Randolph Scott és Francas Draks.

MUNKÁJ MOZGÓ MÜSORA:

Csütörtökön, pénteken, szombaton és vasárnap 3, 6 és 9 órakor Két szenzáció I. A Fekete szemek megható társadalmi dráma. Fősz.: Harry Baur és Simone-Simon. II. Nagy takarítás, vigjáték. Fősz.: Anny Ondra és Wolf Albach Betty.

Hétfőn, kedden 3, 6 és 9 órakor. I. Elloptak egy embert. Izgalmas detektív dráma. II. A dal varázsa. Zenés vigjáték.

Zsidó sportoló sikere Lengyelországban. Verséből jelenti a Zsidó Távirati Iroda: A napokban zajlott le a lengyel-olasz nemzetközi teniszverseny, amelyet a lengyelek nyertek. A győzelmet a lengyel színeknek Wittmann, az ismert zsidó teniszező szerezte meg, akit kiváló szerepléséért a nagyszámú közönség melegen ünnepelt, míg a lengyel állam jelenlegi sportbiztosa, Hauptmann Olchowitz miniszteri tanácsos megülette és megcsókolta a lengyel zsidó teniszezőt.

WIZO A zsidó Classzony

HIVATALOS LAPJA

Dr. Vera Mahler Franck :

Krizis Palesztinában

Mikor 1936 decemberében palesztinai utamra indultam, azt képzeltem, hogy ott — ugyanúgy mint három évvel ezelőtti első utamon — nevető, éneklő, táncoló embereket fogok találni, akiket majdnem gyerekes, örömszórakozás borít el. Mennyire tévedtem! Komoly, zárkózott arcok, gondterhes beszélgetések, konok hallgatás fogadott. De hogyan is lehetett volna ez másképpen?

Az akkori prosperitást helyett most gazdasági krízis uralkodott, a gondatlan vidámság helyett az ország, az emberek munka biztonságáért való gond éreződött; egy kérdés, egy életprobléma került mindenütt előtérbe; a zavargások. Vajon az arabok tovább fognak-e agitálni vagy hajlandók lesznek a tárgyalásokra? Ismét meg kell érnünk munkánk szétrombolását, embereink elvesztését? Mit fog határozni a Királyi Bizottság? Vajon valóban olyan döntést fog hozni Anglia, amely tényleg megvédi a zsidó építőmunka érdekeit...

Azt mondtam magamnak — lelkizeni igyekeznem azt a csöndes csalódást, amely hatalmába akart keríteni —: ugyan, hogyan is foglalkoztathatnának más gondolatok egy országot, mely hónapról hónapra az arabok zavargásai alatt szenvedett és tűrt, melynek gazdasági, politikai, társadalmi, szociális és privát életére is rányomták ezek az események a bélyegüket?

Néhány kis példa, melyet a palesztinai zsidó ifjúság mindennapi életéből ragadtam ki, álljanak itt bizonyítékként annak, hogy ez a probléma milyen nagyon gyökerezik mindannyiunk gondolatában és érzéseiben:

1. Egy anya mintegy nyolcéves kisleánykájával a telavivi Egged autóbussz állomásán várakozik. A haifai autóbusszt várják, amelylyel az apának érkeznie kell. Az autóbussz megérkezik. Az apa nincs benne. Anya és leánya izgatottan reszketnek. Hirtelen a kicéle átkarolja anyját és ezt suttogja: „Talán egyenesen a Hadassah kórházba vitték?”

2. Egy gyerek kéri az ovónőjét: csináljon neki egy „cherif”-et, egy kardot. Az ovónő hoz neki egyet fából. A gyerek megvető pillantást vet rá és így szól: „Fakardot? Vasaól, acélből kell annak lennie — ezeknek a gyilkosoknak!” Mindössze tízezer — egyetlen gyermekre nyugodt, polgári szülőnek.

3. Tizenkétéves kisleány kérdez engem: „Meg tudnál ölni egy arabot? Tudod, egész éjszaka nem aludtam, mert folyton arra gondoltam, hogyan lehetne megszabadítani az országot az araboktól”. A kicsi Chaja egyetlen éjszaka alatt szeretné megoldani életének legnehézebb problémáját.

Még nem voltam kész ennek a problémának a feldolgozásával, amikor Palesztina képe — az ellentét országáé, ahol minden másképpen történik, mint ahogy az ember elképzelte magának — elvonult szemem előtt. Új áramlat söpört végig a zsidó Palesztinán és minden egyebet magával sodort. Miféle esemény lehet az, amely egész Palesztinát izgalomba hozza, amely egyszerűen letörpíti a zsidóság életfontosságú kérdését? Nem politikai esemény ez, nem is gazdasági kérdés — hanem kulturális esemény, mely va-azsában tartja a mi zsidóinkat: a Toscanini koncert.

Elfelede a gyilkosságok, elfeledte a „zsidóság krízis”, felede az általános depresszió: egész Palesztina, kezdve a munkástól egészen a fontmillsomig, a kibbuc chalucaitól egészen a városi orvosig — egy kábulatban él, az első kulturális esemény kábulatában, mely Toscanini személyében élő kapcsolatot teremtett európai művészet és palesztinai föld között. Létezik-e egyáltalán más beszédtema az utcán, kávéházakban, kibbucokban, földművesek és gyerekek között? Az előbb tényleg gazdasági krízisről beszéltek még? Most egyszerre felvirágoznak a szabóüzletek, a konfekciósok, fodrászok és virágárusok. Hát az asszonyoknak nincsen új ruhákra szükségük? És a férfiak nem akarnak egy szál virágot a gomblyukba tenni?

Toscanini! Rendelkezésedre áll egy villa Tel-Aviv közvetlen közelében, rendelkezhet a szolgák fölött: a villatulajdonos feleségével és gyermekeivel egy szállodába költözött, hogy

zavartalanul élhessen. Nézd, itt terül el a park az ablakod előtt, jobbra és balra leszedték a szomszédos kerítéseket, hogy három kert együttesen parkot képezhessen a Te számodra. Legyetek csendben, Telaviv polgárai, Toscanini Beethovent díigál! este félkilencről, a koncert kezdetétől nem szabad sem autóbuzsnak, sem autónak — legyen az bár a főkörmányzó autója is — a Tarucha mellett (a kiállítási termekben van a koncert) elhaladnia. Oh, Palesztina!

És ugyan mit tesz az, hogy az első előadás után az egyik héber napilapban azt olvassuk: „sokan jöttek azért, hogy ruhájukat megmutassák, néhányan pedig azért, hogy zenét hallgassanak”. Oh, mi zsidók, akiknek az önkritikája az önfeledésnek ilyen kábulatát még nem tudjuk elviselni!

Az idő kereké tovább halad. A Toscanini-hullámok elülnek. Ismét szavak hallatszanak: hintnapút (támadás), morató (zavargás), schemirah (örösgállás).

Schemirah! Egyszerű kis szó és mennyi erő, mennyi fegyver, mennyi önfeledkezés van benne! Oh daganjai testvéreim, akikkel együtt éltél! Hallgattagabbak, keményebbek, elkeseredettebbek voltatok, mint három évvel ezelőtt. Mert napközben dolgoztatok és éjszaka öröködtetek. Kivácsolatok szöges drokteritése vette körül és a barak előtt, amelyben aludtatam, egész éjjel világított egy ilylampa.

A szomszédos Beth Serában megmutatták a helyeket, ahol az arab golyók áthatoltak. Közben beérkezünk az ebédterembe, ahol a falakon csodás Van Gogh kiállítás van. Schemirah!

Milyen a zsidó misztikum?

*

A zsidók misztikumának sajátosságáról esett szó egy társaságban. Voltak, akik azt vitatták, hogy minden misztikumnak egy a forrása, megnyilatkozási formái is majdnem azonosak, míg e sorok írója úgy vélte, hogy a zsidók már ősidők óta saját sorsuk szerint alakították ki misztikumukat, amely gyökerében és alkatában más, mint a többi népeké.

Martin Buber alapos tudományossággal és művészi intuícióval analizálja a zsidó misztikum lényegét. Szerinte ennek legigazibb, legmélyebb lényege a — pátosz. Eleme: olyasminek a előlése, ami szinte lehetetlen. Mózes és a próféták az abszolút igazságságot hirdették, Spinoza a lét megformázását. A kabbala követeli az istennel való lelki házasságot.

A zsidók vándorlása és mártírsága kicsiholta lelkükből az extázis villámát. De a pátosz az id'k során sokszor retorikává süllyedt. A miszticizmusmal karöltve a Bar Kochba felkelést követő időkben a messiánizmus gondolata lépett előtérbe. Olyan időben, amikor Palesztinában ugy kereskedtek a fiatal zsidókkal, mint a lovakkal és az ifjú rabszolgá árát annyiban állapították meg, mint egy tehenét, a kevésbé erőteljes, mint egy juhét, a nép már nem is gondolhatott a közeli felszabadulásra. A népi életet összhangzásba hozni az uralkodó állam törvényeivel és várni a messiást, ez volt az ideál.

A messiásvárás elhalkult olyan országokban, ahol a zsidók népi autonómiában kiegyensúlyozott gazdasági viszonyok között éltek. A spanyolországi kiűzetés után azonban újra fellángolt a messiási hit, amelyben a menekvés egyetlen eszközt látta.

*Részlet Szabó Imre sajtó alatt levő könyvéből.

mirah! Résztvevők Daganjában a szülők gyűlésén. Az iskola hívta össze, ahol az Emek Házardén közeli öt kibbucának gyermekei tanulnak. Szombat délelőtt van. Egy apa jön be a gyűlésre vállán fegyverrel, egyenesen az órszegről jön. Mirjam Singer férje ez, az a Mirjam Singeré, aki hosszú évekkel ezelőtt Belinből kiment Daganjába és az ottani gyermekházban dolgozik. Költőné Mirjam Singer, aki a gyermekekkel kapcsolatos munkájáról gyakran ír a Ploniere & Hefter-ben.

Schemirah! Leányok is állanak órszegen. Mikor meglátogattam a Wizo leányfajmáját, a leányok felvittek a tetőre és elmesélték, hogy éjszaka itt állnak órszegen és fényjeleket adnak le, értesítést a szomszédos kibbucoknak és farmoknak: minden rendben van vagy pedig fenyeget-e veszély. Bizonyára voltak közöttük, akik félték. Nem rezdült ott meg a bokor lombja? Nem arabok közelednek-e a sötétben? Nem villant amott valami? Vajon nem-e került el valami a figyelmét, oh, hiszen olyan retentő fáradt a napi munkától — most mint-ha a paradessben valami mozdult volna: Istenem, csak nem aludt el?

De egyetlen egy sem volt közöttük, aki nem lett volna készen arra, hogy a napi súlyos, fárasztó munka után órszegrre menjen. Talán nem igaz, ha azt mondjuk, hogy szívesen tette: ez nem felel meg a palesztinai mentalitásnak. De mindegyikük számára magától értetődő természetesség volt, hogy örködni ment, ha a sor rákerült.

„Hintnaplút”, Toscanini, „schemirah”. Mindez a mai Palesztina. A krízis Palesztinája, „Hintnapluthi”!

Palesztina! Mily távol vagy az európai kultúrától és mégis mily közel állasz hozzá! Toscanini!

Palesztina, a zsidó haza, Palesztina, a zsidó jövő: Schemirah. Ez Erec Jisraél!

itt a földön nem érezte a buzgóságot, nem érezheti odafent sem a Paradicsom örömeit.

A buzgóság mindenütt és mindenkor jelen lehet — írja Buber. Minden óra az ő száma és minden cselekedet az ő trónszéke. Beszélhet hivatásos dolgozról, de akkor is az Ur tanítása lobog bensejében. Halkan imádkozhat, de a szíve sikolt. Együtt ülhet emberekkel, mégis istennel jár. Az ismétlés, amely az emberi életet gyöngíti és színteleníti, tehetetlenné válik az extázissal szemben, amely az egyformaságokból is állandóan újat tud teremteni. A buzgó ember állandóan felrészíti és megújítja megszokottságait.

Másik követelmény: avoda — szolgálat. Istent szolgálni. A buzgóság és a szolgálat között a különbség körülbelül az, ami a vágyakozás és beteljesülés között. Egy caddik közelebből magyarázza ezt:

A szeretetnek két fajtáját ismerjük. A férfinek asszonyához való szeretetét, ami úgy illik, hogy hangtalan és mások számára észrevétlen legyen. A testvérekhez és gyermekekhez való szeretet már nem is tűri a titkolózást. Ugyanigy kétféle a szeretet isten iránt. A csendes szeretet kiteljesül az imában és a törvények teljesítésében, a nyilvános az, amikor összevegyülünk emberekkel, beszélünk velük, meghallgatjuk őket, tanácsot adunk nekik és támogatjuk őket.

Harmadik követelmény — a kawwana — a cél felé irányuló törekvés. Legfőbb cél felemelni az esleketeket és kiszabadítani az ártatlanul elítélteket. A világ megváltásának eszköze is ez a tulajdonság.

Végül — siflut — alázatosság. Az alázatosság nem azt jelenti, hogy valaki lealacsonyítja magát és elfelejteti, hogy „szavaival és gesztusaival képes minden világokon túl, lehozni a tuláradó áldást.” Aki így vélekedik — mondja a chasid tanítás — az tisztátalanul vélekedik az alázat fogalmáról. „A legnagyobb gonoszság — mondja egyik caddik — ha elfelejtetd, hogy királyi sarjadék vagy.” Mi az alázat ellentétje? A gög! Nem, aki öntudatos, hanem az, aki másokkal összehasonlítja különbség tartja magát, nevezend gögönnek. Senki nem fölüenykedhetik, ha bizik saját magában. Ugyanaz a caddik mondat: „Ha a messiás ma jönne és azt mondaná nekem: te jobb vagy, mint a többi, én akkor ezt mondanám neki: Te nem vagy a messiás.”

Minden ember természetében kincs rejlik, ami nincs meg a másikban. Ezért tisztelni kell mindenkit e rejtett kincse miatt is. A siflut egyik követelménye, hogy ítéleteiben a bíró ne legyen tulzsigorru. Bal Sem egyszer egy itélkező rabbi előtt megjegyezte: „Ugyáltszék”, te még sohasem érezted a bűn fájdalmát és a megtört szív lelkületét.

Az igazságosságnak egyik alkotó eleme a másikkal való együttérzés. Rabbi Rafael caddikkal történt, hogy kocsiárára invitálta valamelyik tanítványát. Mire a tanítvány:

— Attól tartok, rebbe, hogy szűken leszünk.

A rebbe erre így válaszolt:

— Akkor próbáljuk meg jobban szeretni egymást, hogy a hely kitáguljon.

Egy apa panasszal jött Baal Schemhez: — A fiam letért isten útjáról, nem tartja a vallást. Tékézől lett. Mit tegyek?

— Nem tehetsz egyebet — felelte a caddik — minthogy szeresd őt még jobban.

Ime látjuk a zsidó misztikum sajátos vonalát. Csupa emberiség és jószág által való felemelkedés. Ezt a zsidó sors alakította így ki, népi különösséggel, de az egész emberiség hasznára.

HIREK

A Gólya palotából

Augusztus 1-én

elköltözőm

szembe a Regele Ferdinand 12 szám alá, a Farica cipőüzlet mellett, uccai helyiségre

Weisz Ernő

SZÖRME-SZALON

— Időjárásjelentés. A légnyomás emelkedő, többnyire deris ég, enyhe szél, általános felmelegedés várható. Bucurestiben szombaton délelőtt a hőmérséklet 31 C. fok volt.

— Elütött a motoros vonat egy kislíut. Bucurestiből jelentik: Sebes állomáson a 3261 sz. motoros vonat elütötte Teodor Avram 14 éves kislíut. A gyermek egy, a síneken átszaladó kislíut akart megmeníteni. A kislíut egyetlen maradt, de a szerencsétlenül járt kislíut a helyszínen meghalt.

— A mai izgalmas élet küzdelmeiben kifaradt egyének, akik csaknem kivétel nélkül állítólag szélkredeésben és ennek következtében mindenféle emésztési nehézségben szenvednek, igyanak reggelienként éhgyomorral egy-egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet, mert ez az ideális hashajtó összes jellemző tulajdonságait egyesíti magában. — Az orvosok ajánlják.

— Az Aguda marienbadi konferenciáján le fogja szögezni a konzervatív zsidóság álláspontját Palesztina kettéosztásának terve tekintetében. Prágából jelentik: Augusztus 18 és 23. között Marienbadban fogja megtartani az Augudasz Jisraél ezévi világkonferenciáját. A konferencia előtt az Aguda köré csoportosult rabbik nagytanácsa fog ülésezni és augusztus 15-én. A konferencia irodája július 27-én a prágai Esplanade Hotelben sajtókonferenciát tartott, amelyen sajtószólamokban vettek részt a csehszlovák és külföldi sajtó képviselői. Dr. Lieben (Prága) és Cohen (Bécs) tartottak sajtóreferátumokat. Közölték az újságírókkal, hogy az Aguda most lépett huszonötödik évébe és sokat fejlesztett a konzervatív zsidó tömegek politikai nevelése tekintetében. Az Aguda elveti a vallástalan nacionalizmust épűgy, mint a liberálizmust és a marx szocializmust. A konferencia a palesztinai kettéosztás kérdésében le fogja szögezni az ortodox zsidóság álláspontját. Együttal tárgyalni fognak az Agudának palesztinai problémáiról is és megítélik a gazdasági, kulturális és szervezeti eladatokokat, amiket az Aguda akar megvalósítani a Szentföldön. A diaszpórabeli zsidóság nevelésűge is egyik legfontosabb témája a konferenciának. A problémák tengelyében azonban a zsidó tengerentúli kivándorlás és település ügye fog állani. Az Aguda már megalkotta követelt, hogy az egymás mellett élő kivándorlási szervezetek egységesítsenek. Az erre vonatkozó referátumok dr. Landau (Berlin) fogja megtartani.

— Meghalt Mauthner Samu, a Linda cukorkagyár igazgatója. A szombatra virradó éjszaka, szívizvéhűdés következtében váratlanul meghalt Kolozsváron Mauthner Samu, a Linda cukorkagyár igazgatója. Halálával a város ipari életének egyik vezetőalakja szállt sírba. A hatvan éves, életérős férfi halála nagy megdöbbenést és részvétet keltett ismerősei körében. Mauthner ipari érdemeiért nemrég tüntette ki a király. Halálát két fiu gyászolja, akik a Linda cukorkázemben működnek. Temetése vasárnap délelőtt 10 órakor lesz a Chevre Kadsától.

— Fegyverlővések értek egy magyar hajót a román Dunán. Turnu-Severinből jelentik: Egy magyar zászló alatt közlekedő, személyszállító hajót Schela Cladovei és Gora Váli községek között pusztálódásokkal támadták meg. Constantinescu Claps kikötőparancsnok megállapította, hogy a lövéseket orosz fegyverekből adták le. A nyomozás folyik.

— Tizenegy milliárdal csökkentik a francia költségvetést. Párizsból jelentik: Georges Bonnet pénzügyminiszter kijelentette a sajtónak, hogy a hivatalos lapban ma megjelent törvényrendelet legkésőbb azokat az intézkedéseket, melyek a rendes költségvetés egyensúlyát fogják biztosítani. Az egyen-súlyi helyzetet azáltal teremti meg, hogy a rendkívüli költségvetést 1938-ra 11 milliárd 100 millió frankkal csökkentik.

Az impotencia kezelése

„A szervezetet ostromolni, nem jelenti azt kigyógyítani”, mondta egyszer a nagy Charcot. Ez az igazság sehol nem olyan találó, mint az impotencia kezelésének esetében. Ezért ajánlják a „Reton” tabletákkal való kezelést, mely a férfi részére a fiatal-ság erejét szerzi vissza.

A „Reton” hatása csak a kezelés harmadik napján észlelhető. Ebből látható, hogy a „Reton” nem közönséges ingerlő szer, hanem egy olyan gyógyszer, amely az impotencia okait szünteti meg.

Ez a hatás a gyógykezelés egész időtartama alatt és 8–10 nappal később is megmarad.

Ezért ajánlatos azoknak a férfiaknak, akik állandóan férfierejűk tőrtökában akar-nak maradni, hogy 21 napig egy „Reton”-tablettát tartssanak. Egy 9 napos szünet után újra kezdhetik a kúrát s így tovább.

Egy tucatúra 25 tablettával 98.— lej. Kapható az összes gyógyszerárakban és drogériákban.

Vidékire Lei 110 előzetes beklüdeése esetén szállítunk. Vezérképviselő: E. & L. Cloara, Bucuresti III. Speranței No. 37.

— Uj ezerlejeket bocsát ki a Banca Nationala. Bucurestiből jelentik: A Banca Nationala az alapszabályok 30-ik paragrafusá értelmében új 1000 lejes bankjegyeket fog kiadni. Az új bankjegyek kibocsátásával egyidőben a Banca Nationala nem fogja az eddigieket kivonni a forgalomból.

— Véget ért a párizsi elemi és népoktatási kongresszus. Párizsból jelentik: A So-bonne amphiatrumban tegnap tartották a nemzetközi elemi és népoktatási kongresszus befejező ülését, Heriot előnökével. Jean Zaye nemzeti nevelésügyi miniszter beszéde után Gusti tanár beszélt a népoktatás fontosságáról. A záróülés után a román pavilonban Gusti professzor ebédet adott a delegátusok tiszteletére. Jelen volt Jean Zaye is, aki nagy beszédet tartott.

— Borzalmas tűzvész pusztított egy Brassó-környéki faluban. Brassóból jelentik: Egy Brassó-környéki községben borzalmas tűz-szerencsétlenség történt. Iuan Tauziu gazdának legett a háza és csúrlje. Tauziu megakarta menteni a teheneket és berohant az istállóba, ahova azonban átsapott a tűz. A láng belekapott a gazda ruhájába, aki súlyos égési sebeket szenvedett. Haldokolva kórházba szállították.

— A magánalkalmazottak nyári táncmulatsága. Augusztus 7-én lesz a kolozsvári magánalkalmazottak szakszervezetének nyári táncmulatsága a Str. Saguna 13. szám alatt levő Cristal Palace d'Été volt kertekelyiségében. A mulatság fénypontja a szabadtéri előadás lesz. Hejermanc „A 80-as” című darabján kívül még más számok is tündítják és erősítik a mulatság jó hangulatát, de mindezekon kívül lesz még értékes tárgyalásból összeállított tombola is. Kétféle konyha, tüzés italok. A híres Szentkirályi Aladár és zenekara muzsikál.

— Ismét bomba robbant Belfastban. Belfastból jelentik: Egy lakatlan ház gyalogjárója alatt elhelyezett bomba felrobbant. A robbanásnak emberáldozata nincsen, de egy fal beomlott és a szomszédos házak ablakait betörték. A Devonnshire-ucca, ahol a robbanás történt, csak kis távolságra van attól az utvontól, amelyen a királyi menet haladt végig.

— Új típusu olasz monoplán érkezett Bucurestibe. Tegnap reggel leszállt Báneasan egy új típusu olasz monoplán. Fepa olasz repülőkapitány bemutatta a gépet a repülőtéren. A bemutatón jelen voltak a repülésügyi hatóságok vezetői.

MILGRAM ERZSEBET Déva és

PULVER JÓZSEF, Bucuresti

ezuton hívják meg rokonait és jóismerőseiket augusztus 8-án saját házuknál tartandó esküvőjükre. Cím: Milgram, Déva, Str. Regele Carol 7.

— Minden zsidóháznak! A napokban megjelent a clujai Boros papírkereskedés kiadásában egy nagyon csinos és elmes összeállítású aluminumból készült Jahzeit tábla. — Előnye, hogy nagyon kicsi területen elhelyezhető és egy díszkrét kegyeletes szobadísz, — ellentétben a régi papírból készült táblákkal, melyek nagyok, szakadnak és alapjában véve egy légyriasztókkal telített portések benyomását kelтик.

Porcellán-ujdonságaink

beérkeztek: díszárgyak, szervizek nagy választékban.

Perzsaszőnyeg-

lerakut.

Olcso árak, nagy választék:

„PAX” Cluj, Calea M. Foch No. 6

— Orvosi hír. Dr. Sonnenwirth Ferdinand belgyógyász és röntgenorvos külföldi tanulmányúrról hazaérkezett. Rendel str. Regina Maria 9. alatt. Telefon 1925.

— Meghalt Sztanijovics jügeszláv törté-nész. Bécából jelentik: Egy bécsi szanatóriumban meghalt Sztanijovics jügeszláv törté-nész, belgrádi egyetemi tanár és volt rektor. A tudós hatvanhárom éves volt.

Oroszország chászidjai

A palesztinai „Dawar” című lapban olvasuk:

Egy oroszországi zsidónak a napokban sikerült kijutnia a szovjetbirodalomból és bejutnia Palesztinába. Az emigráns, aki végig-harcolta a nagy orosz átalakulást, a zsidóság belsei átlását így ismerteti:

1917-ben, a bolsevik uralom megteremtése után a zsidók vallási közössége nem érezte az elnyomást. A szabadgondolkodók és konzervatívok egyaránt követhették meggyőződésüket. Persze hivatalosan be volt tiltva a zsidó vallásoktatás, de titokban a chéder és Talmud Tóra zavartalanul működött. Templomok, jesivák, rituális fürdők és a vágatás ellen hivatalosan nem emeltek kifogást. Nem sokára azonban megindult a vallásellenes propaganda. Erre a zsidók azzal feleltek, hogy nem fizettek elő a kormány jiddis-nyelvi lapjára. Később azonban nyomást gyakoroltak rájuk és kénytelenek voltak előfizetni. A propaganda megrendítette sok tekintetben a vallásosságot, de a vallási életmód évszázados megszokottsága erősebb volt az ateista propagandánál. A talmudi fősóklak 1932-ig fennállottak és fenntartották nivójukat. Később azonban lassan le kellett építenie és teljesen feloszlottak. Ugyanez történt a rituális fürdőkkel és számos egyéb zsidó intézménnyel. Eleinte még tiltakoztak a közös házasságok elterjedése ellen, később azonban türelmeesebben ítélték meg ezt a folyamatos. Aztán széles zsidó rétegek lemondtak a circumcizio alkalmazásáról gyermekeiknél. 1927-ben hivatalos tilalom jelent meg az állatok rituális vágatása ellen.

Abban az időben a zsidó többségű városban, Minszkben már csak 200 aláírást lehetett gyűjteni egy memorandum alá, amelyben tiltakoznak a szovjetkormány e tilalma ellen. A kormány természetesen ezt a körülményt kihasználva, kijelentette, hogy a vágatás nem közönségség.

A rabbik kezdtek behódolni a kormánynak és olyan nyilatkozatokat tettek közzé, amelyekben letagadták kerekén régebbi vallási meggyőződésüket. Sokan tiltakoztak az ellen, hogy azonosítsák őket az üldözött cionistákkal. Mindez még akkor volt, amikor meg sem kezdődött a rabbik üldözése. Komoly ellentállást a ohászidok fejtettek ki, akiknek sikerült is küzdelmük árán megtartani pozíciójukat. Bátorak és fegyelmestettek voltak. Emisszáriusokat küldtek ki az összes zsidó lakta városokba és kitartásra buzdították a zsidókat. Sok helyen a gyáván viselkedő rabbik helyébe, a saját rabbijukat sikerült elhelyezniük, aki önfeláldozóan harcolt a zsidó ügyért.

Oroszországban a chászidoktól várható a zsidó ügyek reneszánsza.

Felvétel az Eszter-Rendbe

Az Eszter-Rend Zsidó Apóló és Gondozó Nővérek Intézete szeptember havában új tanfolyamot indít meg.

Ezzel 10 növendék kerül felvételre, ezek a kétféle tanfolyam alatt oszadk a betegápolónői szakmában nyerne kiképzést.

Korlátozott számban ingyenes helyek is biztosítva vannak.

Felvilágosítást nyújt és jelentkezéseket augusztus 20-ig elfogad Eszter-Rend Spitalul Everese, Cluj.

— Cseh tornászcsapat autóbúsnának össze-ütkezése egy teherautóval. Brüsszelből jelentik: Csehszlovákiai tornászokból álló csapat, mely az anverssi munika olimpiászra igye-zett, autóbúson összeütközött egy teherautóval. Egy cseh tornász meghalt, hatan súlyosan megsebesültek.

— Öt halálos áldozata van a „Baltimore” angol hajón támadt tűzvésznek. Baltimore-ból jelentik: A City Baltimore hajón támadt tűzvész következtében két ember tűzhalált halt, három megfulladt, tíz megsebesült és 90 megmenekült.

Könyvek
Folyóiratok
Diszertációk

a legmodernebb könyvekben készü-
nek a

FRATERNITAS

Könyv- és Lapkiadó Rézvénytársa-
ság nyomdájában Cluj, Str. Bares
L. Pop 10. Telefon: 8-61

ÉRTESÍTÉS

Nationala Altalános Biztosító Társaság, Bucuresti — Alapított: 1882

ALAPÍTÓKE: 25.000.000.— Lei. TARTALEK OK: 215.342.226.— Lei.

T. feleink tudomására hozza, hogy a társaságnál kötött sorso-lásos biztosításoknak 1937 július hó 9-én a fővárosi rendő-rőnfőnökség és kereskedelmi minisztérium kiküldöttének jelenlétében történt sorsolások alkalmával a következő kötvények huzattak ki:

6823 sz. Alexandru Căndarin Resita — — — — Lei 20.000.—

1161 sz. Dumitru Pănu, Bucuresti — — — — Lei 30.000.—

Az eddigi sorsolások eredménye — — — — Lei 3.100.000.—

Felvilágosítást adnak: a társaság transilvaniai kerületi irodája Cluj (Str. Regina Maria 6), valamint a minden városban székelő képviselője.

Régi kötvényekhez utólagosan is megszerezhető a sorsolási jog-sultság a biztosított összeg határáig, 1000 lejenként 3 lej 70 bani évi pótdíj ellenében.

DK ELET Legújabb hírek

Egymást vádolják a nagyhatalmak delegátusai az angol benemavatkozási javaslat elgáncsolásával

Teljesen kilátástalanná vált az angol benemavatkozási javaslat elfogadása a londoni bizottságban

Eles összetűzés volt a tegnapi ülésen a német, olasz és orosz delegátusok között. Csütörtökre halasztották el a határozatot

Lord Plymouth kijelentette: Franco elismerése nem történhetik meg az önkéntesek visszahívása nélkül

London, július 31. A benemavatkozási albizottság tegnap este ülést tartott. Elsőnek Plymouth lord beszélt, aki analizálta az angol indítványokra beérkezett válaszokat. Megállapította, hogy a szovjetek válasza nem elég világos a felvilágosításokat szeretne kapni Németország, Olaszország és Portugália válaszára is.

A szónok még hozzátette, hogy az egyhangú határozat szükséges és nagyon valószínű, hogy a két spanyolországi érdekelt fél elfogadná a javaslatot.

Ribbentrop ezután azzal vádolta a szovjet-kormányt, hogy elutasító válaszában megakadályozza az angol terv sikerét. Ilyen körülmények között hasztalan volna a választól részletesen ismertetni. Mi németek nagyon jól tudjuk, mondotta — hogy Szovjetországnak nélkül soha nem is lett volna polgárháború Spanyolországban.

Corbin Franciaország nevében hangsúlyozta, hogy kormánya elfogadja az angol terv minden lényeges pontját. Franciaország engedményeket tett, de sajnos az engedményekre való hajlandóság hiányzik a többi delegátusoknál.

Grandi kijelentette, hogy egyetért Ribbentrop-pal. Maiszky szovjetkötvet igaztalanoknak minősítette Ribbentrop kijelentéseit. A benemavatkozás végső célja, hogy megakadályozza a fegyvereknek és embereknek Spanyolországba való beözönlését.

A hadviselő fél jogának elismerése minőségszerűen a benemavatkozással és ezt csak azért vetették fel, hogy késedelemet idézzenek elő és ezáltal a fasiszták tovább küldhessék a fegyvereket és az önkénteseket Spanyolországba. Németország azért akarja megadni Francónak a hadviselési jogot, hogy aztán a végtelenségig késleltesse az önkéntesek visszahívását.

Azonos Olaszország magatartása is. Lord Plymouth megállapította, hogy Németország, Olaszország és Portugália nem mutatták ki elég világosan, hogy elismerik-e az egyenjogúság elismerése és az önkéntesek visszahívása között fennálló szoros összefüggést. Az elnök kérte a három ország delegátusait, hogy precízebben ismertessék magatartásukat.

Ezután heves vita indult meg, amelynek során minden ország képviselője kitartott eredeti álláspontja mellett.

Lord Plymouth megállapította végül, hogy az egyhangú határozatot nem lehet biztosítani és ezért azt javasolta, hogy az albizottság munkálatait halasszák el későbbi időpontra, csütörtökre, vagy péntekre.

Ennek értelmében a benemavatkozási albizottság augusztus 5-iken, csütörtökön ül össze a Foreign Officeben.

Athlathatatlanság szakadék tátong a francia-angol és a német-olasz javaslatok között.

Párizsból jelentik, hogy a reggeli sajtó megállapította, miszerint a londoni benemavatkozási tárgyalások újra kátyúba jutottak. A Petit Parisien megállapítja, hogy a szovjeteknek az a politikája, hogy semmiféle engedményt nem tesz a hadviselő jog elismerésében, a német-olasz érdekeket szolgálja, mert lehetőséget nyújt számukra, hogy a választás előtt kivonják magukat és kivonhatják magukat a jelenlegi helyzet rendezése alól.

Az Echo de Paris szerint a francia-angol és olasz-német felfogások között olyan

szakadék tátong, amelyet nem lehet áthidalni.

Az Excelsior úgy véli, hogy csütörtökre, amikor a benemavatkozási bizottság összeül, London és Párizs igyekezni fognak elhárítani az ellentéteket, de a lap nem hisz ebben a lehetőségben.

Egyidejűleg, mint Berlinből jelentik, a német lapok megállapítják, hogy a szovjetek továbbra is szobottálják a benemavatkozási egyezményt és ez Németország számára is új helyzetet teremt. A Völkischer Beobachter megállapítja, hogy a huszonhét ország közül egyedül Oroszország ellenzi az angol ja-

vaslatokat, melyek így halvaszületettek tekinthetők. A Berliner Lokalanzeiger és a Berliner Tageblatt sajnálatosnak mondják, hogy lord Plymouth beszédében a vita előtérbe az önkéntesek visszahívásának kérdését helyezte.

Francókat két franciát halálra ítélték Madridban letartóztatott egy monarchista vezérkari kapitányt.

Pampelungi jelentés szerint Franco bírósága két franciát ítélt halálra kémkedésért és azzal a váddal, hogy be akartak hatolni a felkelő kórházakba, ahol kiütéses tifusz- és álomkór bacillusokat akartak terjeszteni.

Rendkívüli premier, őszi film nyáron hétfőtől a ROYAL slágermozgóban Fodor László nagysikerű színműve

„Az államügyész”

Fősz.: Lotitia Young, Franchot Tone és Lewie Stone. Filmkölönlegesség.

Ma, vasárnap utoljára: Két premier sláger: I. Az elsüllyedt hajó titka. Szovjet filmek II. Az eladott mennyasszony. Friedrich Smetana világhírű operája után.

Hétfőn dönt a mandátumbizottság a Palesztina-kérdésben való eljárásról

GENE, július 31. A népszövetségi mandátumbizottság a reggeli ülésén Ormsby Gore gyarmatiügyi miniszter folytatta ismertetését, a palesztinai helyzetről. A hétfői ülésen a bizottság tagjai újabb kérdéseket fognak tenni Anglia képviselőihez. Az ülés után dönteni fognak a munkálatok eljárása felel.

Tizenkétmillió értékű részvény eltulajdonításával és hitelezői csalással vádolják Czell Frigyeset

Az ismert sörgyáros és leánya ellen elkészült a vádirat

Bucuresti, július 31. Az ilfovi törvényszék negyedik számú vizsgálóbírói hivatala elkészítette a vádiratot, amely a büntető-törvények 158. cikkében elkövetett részvény-eltulajdonítás és leányát, Czell Ludovica Floriciát. Czell Frigyes ellen az a vád, hogy eltulajdonította a Luther-sörgyár részvényeit, majd hogy a hitelezők szorítása elől szabaduljon, a 12 millió lej értékű részvényeket leányára íratta. A büntetőtörvény-

könyv szigorú szankciókat ír elő az ilyen, a hitelezők kárára történő fiktív elidegenítésekre.

A vizsgálóbíró az apa és leánya tettét a büntetőtörvénykönyv 158. szakaszába ütköző cselekménynek minősítette.

Gazdasági és társadalmi körökben egyaránt nagy érdeklődéssel kommentálják az ezeken a területeken is jóismert Czell Frigyes elleni eljárást.

Mérmők! Gyár! Orvos!

Minden német (25% redukción), francia, angol, stb. folyóirat és könyv LÉPAGE-nál. Kérjen ingyen jegyzéket! Lapoztat, Cluj, jelezve magának érdekl.

Új román cigaretta: a Doina

Bucuresti, július 31. A Monopol ma új cigarettát hozott forgalomba, Doina néven. A cigaretta macedon dohányból készül, pirossal színezett szópokájú és tíz db. 25 lejbe kerül.

Mindketten állítólag Londonban székelt társaság szolgálatában állottak. Az egyiket Louis Chabertnek hívják, míg a másikat azt állítja, hogy újságíró és Jean Goujenne a neve.

A letartóztatásnak Franco táborában nagy jelentőséget tulajdonítanak. Azt állítják, hogy Franco diplomáciai uton memorandumot juttat el a Népszövetséghez és az érdekelt hatalmakhoz, melyben részletes felvilágosításokkal szolgál a letartóztatásokról.

Egyidejű Madridi jelentés szerint a madridi rendőrség letartóztatta Manieul Gonzales Eonte volt vezérkari kapitányt, amikor a követtség épületéből kilépett. Eonte jóbarátja volt Alfonz királynak. Letartóztatásakor hamis igazoló iratokat találtak nála.

Sevillai jelentés szerint Llano tábornok a rádióban cáfolta, hogy Granadában forradalmi mozgolódás tört volna ki. A tábornok azt is jelentette, hogy Albarracín körzetben a felkelők folytatják előnyomulásukat és néhány falut foglaltak el.

Rómából jelentik, hogy olasz politikai körökben már senkinek sincsenek illúziói az angol tervről, különösen a szovjetkormány magatartása miatt. Azt állítják, hogy a szovjet válasz, mely megtorpedózta az angol terveket, legalább annyit mégis eredményez, hogy közelebb hozza egymáshoz a nyugati hatalmakat.

Salamancai felkelő-jelentések szerint a felkelő-csapatok egész napi harc után elfoglalták Terrientét. Ugyancsak támadást intéztek Saldon község ellen, mely három út kereszteződésében fekszik. A köztársaságiak rendkívül erős ellenállást fejtettek ki, de végül is vissza kellett vonulniuk, mert tüzérésség és repülőbombázással bekerítették őket. Délután két órakor már a felkelők zászlaja lobogott a saldoni templom tornyán. A kormánycsapatok déli irányban vonulnak vissza.

Japán befejezte a „büntető expedíciót”

Sanghai, július 31. A japán nagyzvezérkar közleménye jelenti Észak-Kínából, hogy Csin-Csin és Tungseau vidékén a „büntető műveletek” ma este befejeződtek. Sanghai kínai körök el vannak kényesülve arra, hogy a japánok Pauting-Pu felé nyomuljanak előre, eddig azonban semmi jele nem mutatkozik annak, mintha a japánok ilyenértelmű parancsot kaptak volna. Japán politikai körökben az események további alakulását attól teszik függővé, küld-e a nankingi kormány további csapatokat Hopej tartományba. Azt hiszik, hogy a 2. kínai hadsereg várta a gyors szétbomlását folytán a japánok fokozottabb követelésekkel fognak előállni. Többek között a japánok Hopej tartomány demilitarizálását is kérni fogják és azt kívánják, hogy a rendet olyan polgárőrök által állított rendőrség tartsa fenn, akik csak puskával legyenek felfegyverkezve.

Megrendítő kettős katona dráma Sighet határában, Máramarosszigetről jelentik. Megrendítő dráma játszódott le tegnap este 10 óra tájban néhány kilométernyire Szigetről, Szarvaszó és Hosszmező községek között. A helyi granicaszázadosai parancsnokságához jelentették, hogy a Tisza partján két halott granicasr katona találtak. A hatóságok nyomban kísérelték a színhelyre, ahol kiderült, hogy a két granicasr katona még él, csupán eszméletüket veszítették el. Mindkettőjük azonban rendkívül súlyos állapotban voltak és testükön egy-egy lött sebet találtak. Előbb az volt a feltevés, hogy valamerő csempészek lőtték a granicasárokat. Kórházbeállítás után azonban az egyik granicasrkatona, névszerint Felkete Alexandru pár pillanatra visszanyerte eszméletét és elmondotta, hogy bajtársa, Axenie Enachescu, akivel együtt volt patrullban, lötte le, nyilvánvalóan gondatlanságból. A szerencsétlen katona pár perc múlva kiszorult. Kiderült, hogy a másik katona önmaga lötte meg magát a felelősségtől való félelmében. Alápot ennek is rendkívül súlyos, életbenmaradásához alig van remény. A nyomozás folyik a dráma körülményeinek megállapítására.